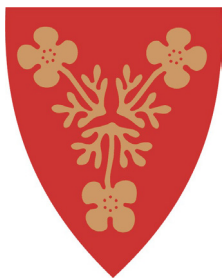

FINSKÖ 6

STORFJORD KOMMUNE
9046 OTEREN

post@storfjord.kommune.no
www.storfjord.kommune.no & www.spraakcenter.no

Publikasjonen har fått prosjektstøtte fra fylkesmennene i Finnmark og Troms.

Forfattere: Salla Taavetti og Silja Skjelnes-Mattila

Grafisk formgivning og illustrasjoner: Colibri Design · www.colibridesign.no

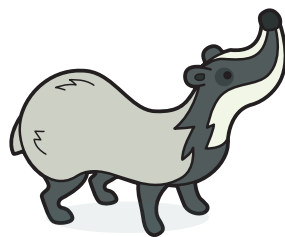
Trykk: Lundblad Media AS

LUNDBLAD

COLIBRI *design*

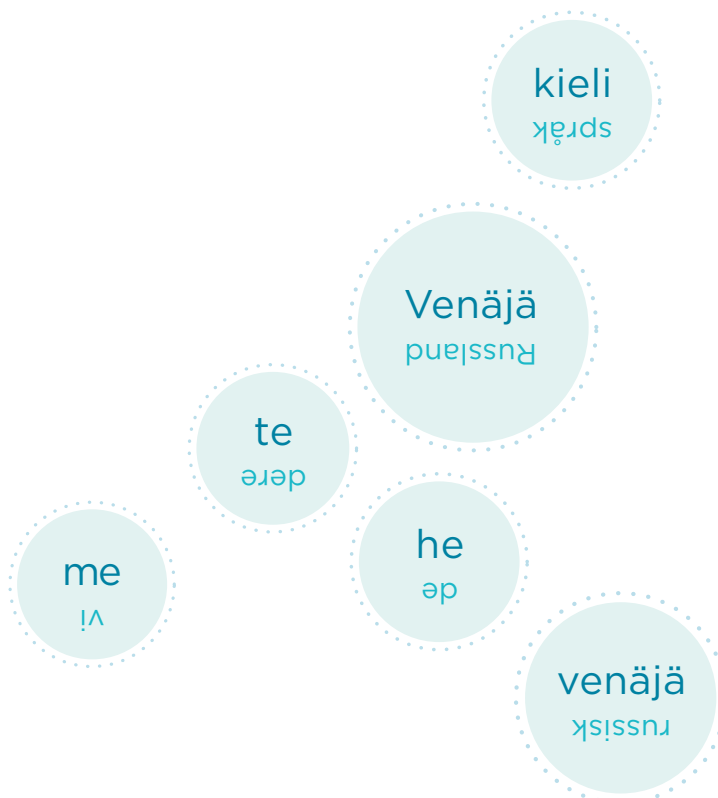
INNHOLDSFORTEGNELSE

KAPPALE 1	s.4	s.28	KAPPALE 6
KAPPALE 2	s.10	s.32	KAPPALE 7
KAPPALE 3	s.16	s.36	KAPPALE 8
KAPPALE 4	s.20	s.42	GRAMMATIKK
KAPPALE 5	s.24	s.54	ORDLISTE

KAPPALE 1

UUDET SANAT NYE ORD

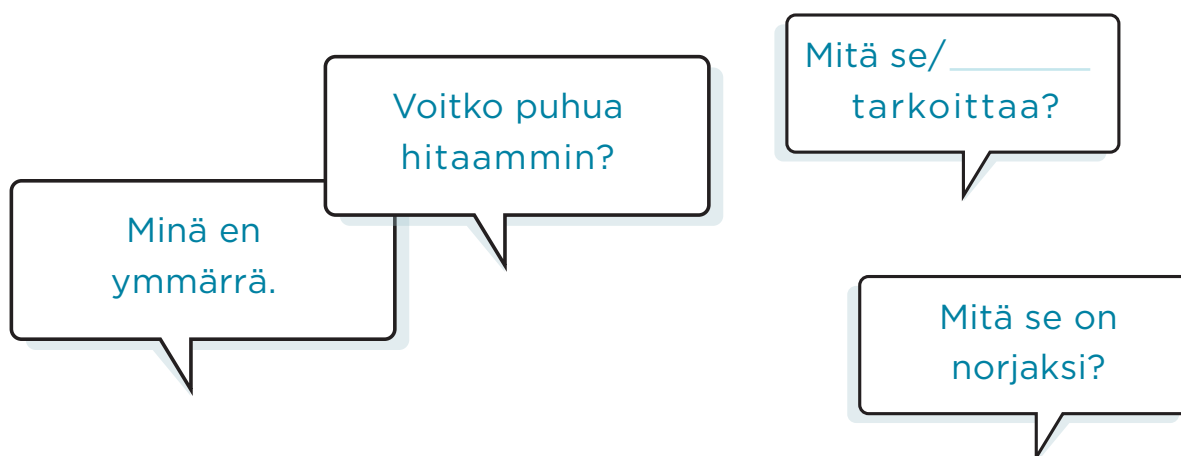

DETTE SKAL VI LÆRE

- et sett fraser for å få hjelp til å forstå
- hva et personlig pronomen er
- lære å lage personlige muntlige beskrivelser av familiemedlemmer (besteforeldre)
- om sanggruppa *Buranovskiye babushki* og hva de står for

FRAASIJULISTE FRASEPLAKAT

A KIELIOPPIA GRAMMATIKK

Ordet pronomen står *i stedet for et substantiv*.

Et personlig pronomen er et *ord som står i stedet for en person*.

Se på følgende lille historie om Kalle. De personlige pronomenene er understreket:

Kalle er en snill speidergutt.

Han er 9 år, og han er den snilleste i hele verden.

Han er så snill at han har fått diplom fra julenissen.

Ordet
PRONOMEN
står
i stedet for et
substantiv

Vi har lært ordene *minä*, *sinä* og *hän*.

Vi har lært at ordet *hän* kan oversettes til norsk med både *han* og *hun*.

Nå skal vi se på pronomen i flertall.

På norsk har vi tre pronomen i flertall, og det er like mange som i finsk.

Norske pronomen

Du og jeg = vi

Du og du = dere

Han og hun = de

Finske pronomen

_____ ja minä = me

_____ ja sinä = te

Hän ja _____ = he

Et
PERSONLIG
PRONOMEN
er et ord som
står i stedet
for et navn

Hei jeg heter
ME-TE HE-nriksen

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Tegn av tabellen i arbeidsboka og fyll inn formene som mangler:

NORSKE PRONOMEN	FINSKE PRONOMEN
Jeg	
Du	
Han	
Hun	
Vi	
Dere	
De	

VIHJE TIPS

Ordene *me*, *te* og *he* ligner ganske mye på hverandre, og det kan i starten være lett å blande dem. Men dersom dere husker rekkefølgen på de norske, *vi - dere - de* og samtidig husker på navnet *Mette Henriksen*, så vil kanskje ordene lettere falle på plass.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Hvilke pronomen mangler i teksten?

Siiri on tyttö. _____ pelaa jalkapalloa.

Pekka asuu Ruotsissa. _____ on ruotsalainen.

Äiti ja isä laulavat kuorossa. _____ laulavat joka viikko.

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

I en oppgave der de personlige pronomene er utelatt, får man hjelp av verbet i setningen. Hvordan kan verbet avsløre hvilke pronomen dere skal bruke? Diskuter.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Hvilke personlige pronomen mangler i teksten?

Jani on aktiivinen poika. _____ pelaa jalkapalloa joka päivä.
 _____ olen Anne. _____ asun Norjassa. _____ olen
 saamelainen.

Kuka _____ olet? Oletko _____ saamelainen?

Vai oletko _____ kveeni?

Pekka ja Liisa ovat töissä koululla. _____ opettavat.

LUKUTEHTÄVÄ HØYTTLESINGSOPPGAVE

Kerttu on vanha nainen. Kerttu on Jarin mummo.
 Kerttu-mummo on hyvin aktiivinen vanhus. Hän on 87
 vuotta vanha, mutta hän elää yksin ja liikkuu paljon ulkona.

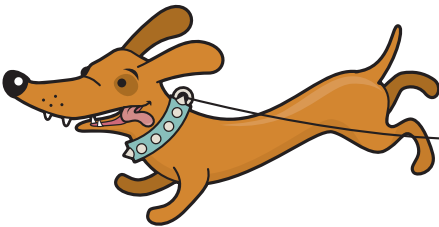
Kerttu-mummo käy koiran kanssa **lenkillä** joka aamu, hän ui
 uimahallissa joka torstai ja hän laulaa mummo-kuorossa joka
 sunnuntai. Kuoron nimi on *Laulavat mummot*. Mummo-kuorossa on 17
 mummoa, ja kaikki ovat siis... mummoja.

Mummon mies, Jarin vaari, **on kuollut**.
 Kerttu-mummo elää yksin. Mutta minä uskon,
 että Kerttu-mummo ei ole yksinäinen.

on
kuollut
er døe

olla
lenkillä
være på
trimtur

vanhus
eldre
person

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Mitä yksinäinen tarkoittaa?

SUULLINEN TEHTÄVÄ MUNTILIG ØVELSE

Kerro jotain omasta mummosta tai vaarista tai vaikkapa naapurin mummosta/vaarista. Fortell litt om din egen bestemor eller bestefar eller en annen bestemor/bestefar i nabolaget.

Bruk ordbok og oversett følgende liste.

Her får du mange fine ord du kan bruke i din presentasjon.

Ystävällinen

Rakas

Ryppyinen ja kaunis

Tärkeä ihminen

Aktiivinen

Hyväkuntoinen

Huonokuntoinen

Asuu vanhainkodissa

Asuu kotona

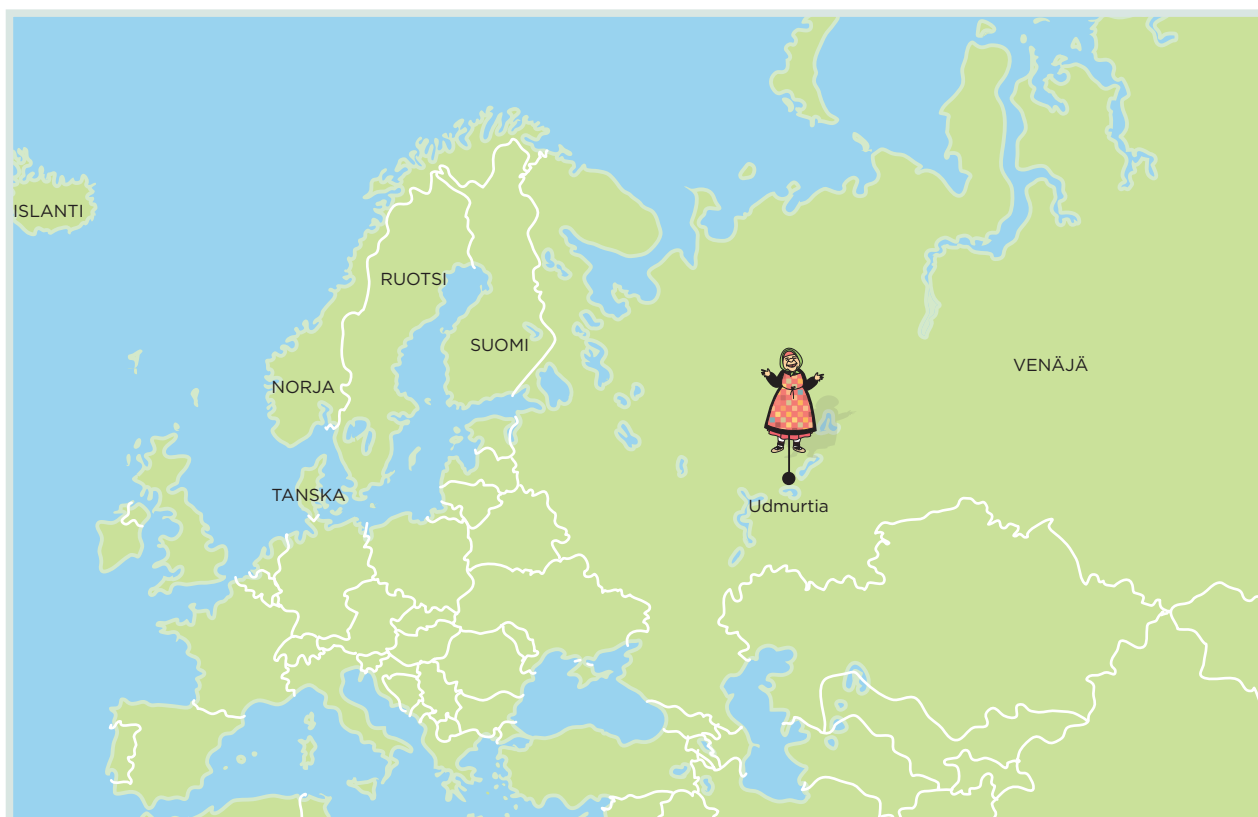
Legg merke til at det brukes -STA/-STÄ i forbindelse med verbet *kertoa*.

På norsk sier vi altså å fortelle *om*, på finsk sier vi fortelle *fra*.

Begynn gjerne fortellingen din med setningen:

Minä haluan kertoa jotain minun mummosta/vaarista...

KULTTUURITEHTÄVÄ KULTUROPPGAVE

Søk på youtube etter *Buranovskiye babushki yesterday* og *Buranovskiye babushki Everybody Dance*

Vi skal gjøre oss kjent med syngende bestemødre, nemlig bestemorgruppera *Buranovskiye babushki*, altså babushkaene eller bestemødrene, fra Buranovsky. Disse damene synger på *udmurtisk*, et språk som er i slekt med finsk og samisk. Bestemødrene synger på morsmålet sitt udmurtisk, for de vil at språket deres skal bli bedre kjent.

KÄÄNNÖS OVERSETTELSE

Les og oversett denne teksten

Buranovskiye babushki on udmurttilainen lauluryhmä.
Lauluryhmässä on vain mummoja.
He laulavat udmurtin kielellä.
Buranovsky on kaupunki Udmurtiassa.
Babushka-sana on venäjää ja tarkoittaa *mummoa*.

GLOSEPRØVE

KAPPALE 2

UDET SANAT NYE ORD

Det er mange ord til gloseprøva, men disse er ikke vanskelige. Lykke til!

DETTE SKAL VI LÆRE

- Å bøye verb også i *me*-person og *te*-person
- Å snakke generelt om litteratur
- Å fortelle om egne bokopplevelser
- Om noen kjente bibliotekbygg i Finland

KIELIOPPIA GRAMMATIKK

Vi har lært at verbene skal bøyes etter hvilken person som utfører handlingen. Nå skal vi se på hva som skjer med verbene når det er *me* eller *te* som utfører handlingen.

LÆR DEG ENDELSENE

Verbendelsen til *me*-person er *-mme*.

Verbendelsen til *te*-person er *-tte*.

lukeja
lese

kirjasto
bibliotek

runo
dikt

lempi-
kirjailija
forfatter
yndlings

runokirja
diktsamling

runoilija
dikter

kirjailija
forfatter

kirja
bok

PERSON	ENDELSE	Oi/la	Istu/a	Opiskel/la
Minä	-n	olen	istun	opiskelen
Sinä	-t	olet	istut	opiskelet
Hän	lang vokal	on	istuu	opiskelee
Me	-mme	olemme	istumme	opiskelemme
Te	-tte	olette	istutte	opiskelette
He	-vat/-vät	ovat	istuvat	opiskelevat

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Skriv opp følgende verb i arbeidsboka.
Og bøy dem i alle personer.
Skriv alle de personlige pronomenene under
hverandre i arbeidsboka først.

Tanssi/a

Laula/a

Juo/da

Syö/dä

Kävel/lä

Hyppi/ä

Nukku/a

HUOMAA LEGG MERKE TIL

Verbet *luke/a* er et nytt ord vi skal lære oss og det er brukt i leseteksten på neste side. Legg merke til bøyingsformene: *minä luen, sinä luet, hän lukee, me luemme, te luette, he lukevat*. Verbet *luke/a* mister k-bokstaven i bøyning, men vi skal lære mer om denne typen stadieveksling senere.

LUKUTEHTÄVÄ HØYTTLESINGSOPPGAVE

Saara ja Jani ovat kirjastossa. He istuvat ja lukevat. Kirjastossa on mukavaa. Saara ja Jani ovat usein kirjastossa. Kirjastossa on myös vanha mummo.

Mummo kysyy: Mitä nuoriso puuhastelee kirjastossa?

Saara vastaa: Anteeksi, mitä?!?

Mummo kysyy: Niin, mitä te puuhastelette?

Saara vastaa: Mekö? Me istumme ja ihmettelemme.

Jani sanoo: Höpö-höpö. Me istumme täällä ja luemme kirjaa

Mummo kysyy: Aijaa. Mitä te lulette?

Jani vastaa: Minä luen romaania joka kertoo Åge-arinasta.

Saara vastaa: Minä luen faktakirjaa Pohjolasta.

nuoriso
wopɕun

puuhastelee
hun/det systler
han/

joka
wos

kysyy
røps
un/hun

vastaa
svare
un/hun

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Hvorfor står det *lukee romaania* og ikke **lukee romaani*?

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Hvorfor står det *Pohjolasta* og *Åge-arinasta* i de to siste setningene?

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Når den gamle kvinnen spør hva de holder på med, brukes *puuhastelee* i først replikk, og *puuhastelette* i hennes andre replikk.

Klarer dere å se hvorfor den første er i entall og den andre i flertall. Diskuter.

KÄÄNNÖS OVERSETTELSE

Bruk ordbok, diskuter med sidemann og oversett teksten til norsk:

Minä olen kirjastossa maanantaina ja tiistaina.

Minun lempikirjailija on J.K. Rowling.

Kirjastossa minä luen Harry Potter-sarjaa.

Harry Potter on paras kirjasarja. Minun äiti lukee myös Harry Potteria.

Minun pikkusisko lukee eläinkirjaa joka kertoo Åge-apinasta.

Åge-apina asuu Pariisissa.

Åge-apina puhuu ranskaa ja venäjää ja matkustaa paljon.

Minun pikkusisko ja minä luemme joka ilta.

SUULLINEN TEHTÄVÄ MUNTILIG OPPGAVE

Fortell om en bok du har lest. Bruk ordbok flittig.

Bruk følgende kontrollspørsmål når du planlegger presentasjonen din:

- Mikä on kirjan nimi?
- Mikä on kirjailijan nimi?
- Mistä kirja kertoo?

Her får du en hjelpeliste over ord som kan være nyttige for deg i din presentasjon

jännittävä

hauska

surullinen

koominen

tylsä

pelottava

Avslutt helst presentasjonen med å fortelle hva du syntes om boka.

Her kan det være lurt å bruke frasen *minun mielestäni*.

KULTTUURITEHTÄVÄ KULTUROPPGAVE

Bibliotekene er viktige institusjoner i Finland.
Ofte er bibliotekene utformet som arkitektoniske praktbygg.

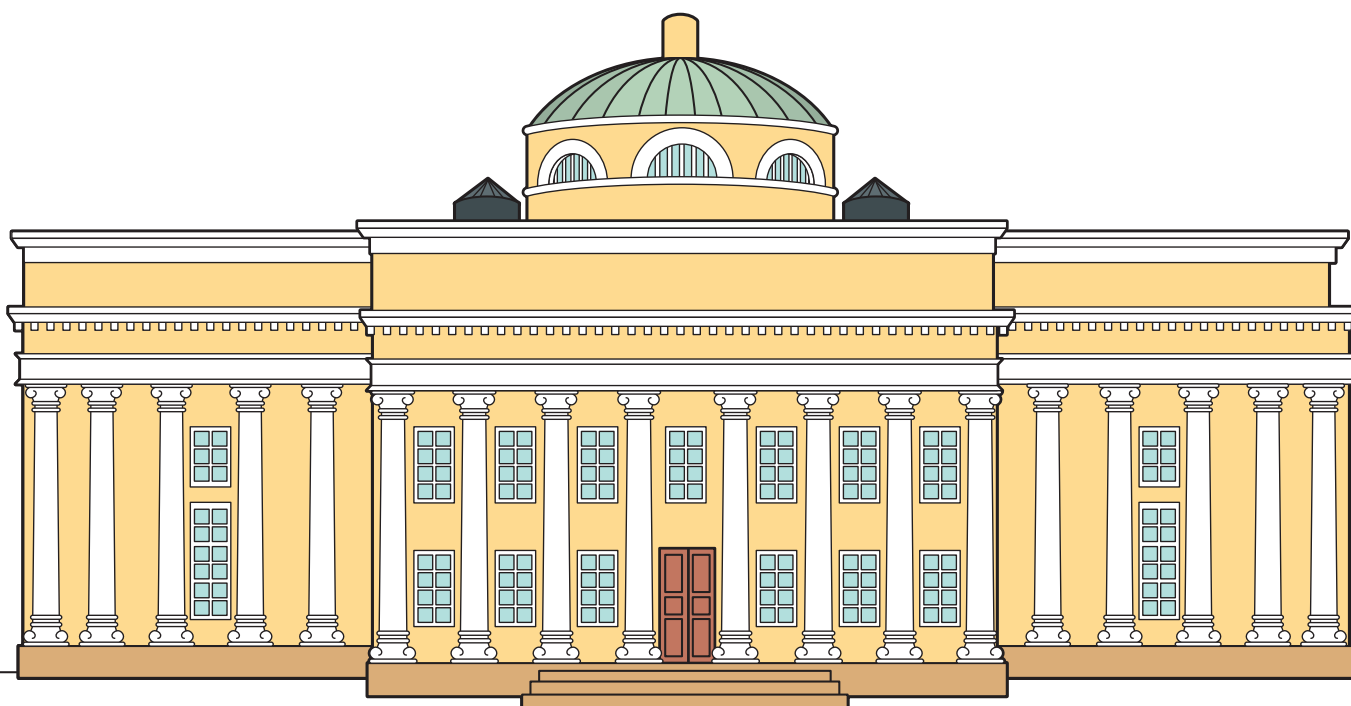
Gjør bildesøk på følgende finske bibliotek:

- Yliopiston kirjasto, Helsinki
- Metsotalo, Tampere
- Lappiatalo, Rovaniemi

KESKUSTELE DISKUTER

- Hvorfor har vi bibliotek?
- Hvem bruker bibliotek?
- Er bibliotek viktige?
- Hvordan bruker du bibliotek?
- Hva inneholder et perfekt bibliotek i dine øyne?

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Fyll inn kortene med informasjon fra bøker du har lest.

The image shows three overlapping book record cards. Each card has a header section with four fields and a dice roll box on the right. The fields are labeled in Norwegian: 'KIRJAN NIMI BOKENS TITTEL' (Book Title), 'KIRJAILIJA FORFATTER' (Author), 'JULKAISUVUOSI UTGIVELSESÅR' (Year of Publication), and 'AVAINSANOJA NØKKEWORD' (Keywords). The dice roll box is labeled 'NOPPA TERNINGKAST'.

KIRJAN NIMI BOKENS TITTEL	NOPPA TERNINGKAST
KIRJAILIJA FORFATTER	☐
JULKAISUVUOSI UTGIVELSESÅR	
AVAINSANOJA NØKKEWORD	

GLOSEPRØVE

kauppa
butikk

KAPPALE 3

UUDET SANAT NYE ORD

ostoslista
handlister

kauppareissu
handelur

ostaja
kjøper

DETTE SKAL VI LÆRE

- Å bøye verb i alle personer, i eksempler der konsonantene endres (stadieveksling)
- Å uttrykke mengde

KIELIOPPIA GRAMMATIKK

Vi har lært at konsonantkjernen i verbene kan være forskjellig mellom for eksempel *minä*-form og *hän*-form. Vi har også lært at det er lik konsonantform i *hän*-form og *he*-form.

Verbformene i me- og te-person, har samme konsonantkjerne som *minä*- og *sinä*-person. Det betyr altså at leikkiä-verbet bøyes på følgende måte:

minä leikin

sinä leikit

hän leikkii

me leikimme

te leikitte

he leikkivät

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Skriv alle de personlige pronomenene under hverandre og prøv å bøye følgende verb i alle personer

hyppi|ä
nukku|a
hukku|a
rikko|a

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Det å veksle mellom *pp*: *p*, *tt*: *t*, *kk*: *k* har vi øvd mye på.
Men hva med veksling *nt*: *nn* (tenk *Islanti*: *Islannissa*).

Prøv å sammenfatte alt du har lært tidligere og bøy følgende verb i alle personer

lentä|ä
anta|a
kanta|a

REGEL OM STADIEVEKSLING

Når det er *pp*, *tt* og *kk* i grunnformen/infinitiven, som for eksempel i *leikki/ä* og *nukku/a*, så er det bare *hän*- og *he*-formene som har like konsonanter som infinitiven.

HUSKELISTE FOR VERB

- Finn eller definer personen som utfører handlingen
- Husk å bruke riktig personendelse
- Lim til endelsen til infinitiv, men bruk det som står til venstre for streken |
- Sjekk om infinitiven har *pp*, *tt*, *kk*, *nk* eller *nt*
- Husk stadieveksling når du bøyer i jeg-, du, vi- eller dere-form
- Husk at *-VAT* kan veksle med *-VÄT*
- Husk å legge til en ekstra *-e*- dersom infinitivsendelsen er *-LA/-LÄ*

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

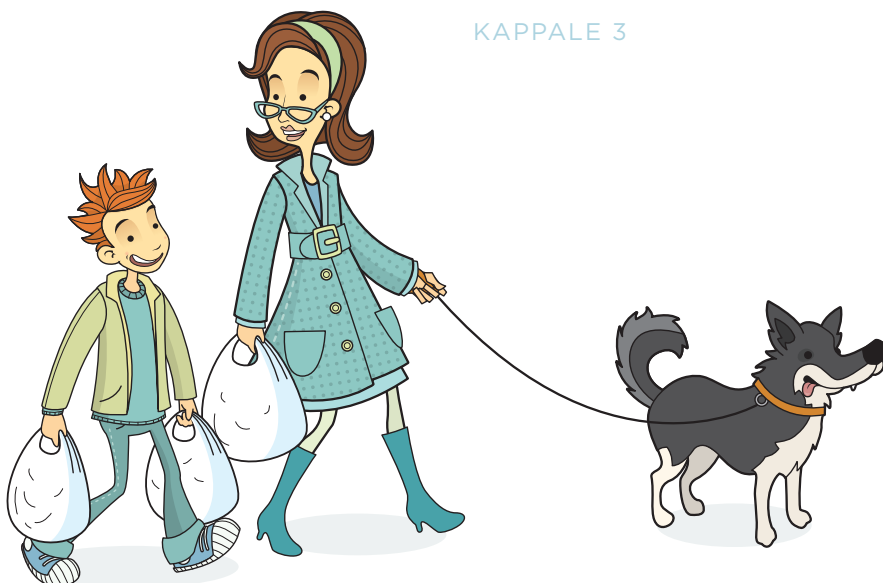
Vi har tidligere lært at endelsene *-SSA/-SSÄ*, *-LLA/-LLÄ* utløser det vi kaller for stadieveksling, altså at for eksempel *pp* blir til *p*.

Ser du noen likhet mellom

-SSA, *-SSÄ*, *-LLA*, *-LLÄ* og *-MME*, *-TTE*?

SÄÄNTÖ REGEL

Endelser som består av kombinasjonen konsonant + konsonant + vokal utløser stadieveksling!

LUKUTEHTÄVÄ HØYTLESINGSOPPGAVE

Lauantaipäivän kauppareissu

Lauantaina Jani nukkuu pitkään.
 Mutta lauantai on Janin ja Janin äidin kauppapäivä.
 Kauppa on kaukana, mutta Jani ja Janin äiti kävelevät sinne.
 Ensin he kävelevät isossa metsässä. Sitten he kävelevät hiekkatiellä.
 Kauppa on ison järven rannalla.
 Janin koira Pirkko on mukana. Jani ja Pirkko leikkivät ja hyppivät.
 Pirkko on hyvin onnellinen.

pitkään
länge

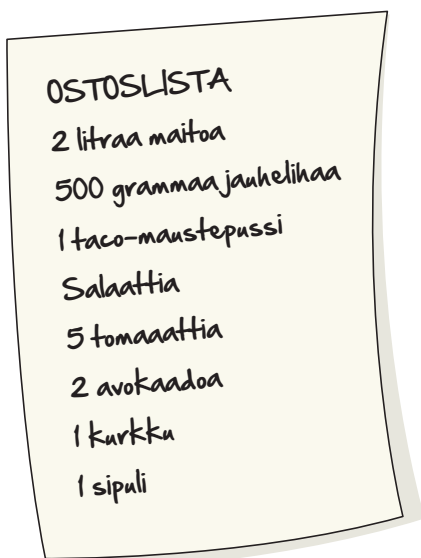
sinne
dit

hiekkatie
Sandvei

ranta
strans

onnellinen
lykkelig

TÄMÄ ON JANIN OSTOSLISTA

ORDKOFFERT:

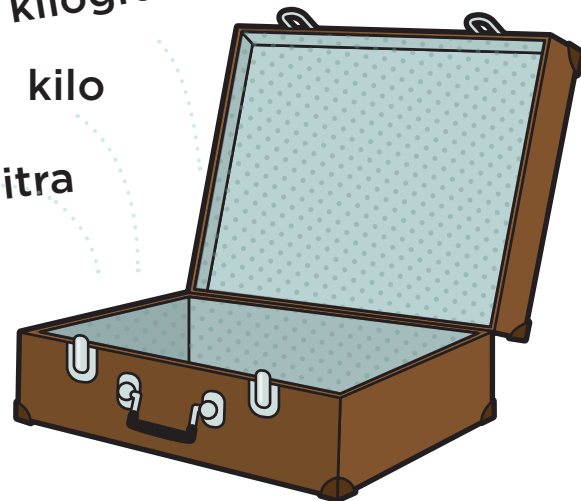
kilogramma

kilo

gramma

desilitra

litra

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Hvorfor heter det:

2 litraa og ikke *2 litra,
 500 grammaa og ikke *500 gramma
 5 tomaattia og ikke *5 tomaatti
 1 kurkku, og ikke *1 kurkkua?

SUULLINEN TEHTÄVÄ MUNTILIG OPPGAVE

Fortell om en typisk lørdag i din familie. Bruk følgende kontrollspørsmål når du planlegger presentasjonen din.

- Mitä sinä teet aamulla?
- Harrastatko jotain lauantaina?
- Mitä te syötte illalla?
- Saatko valvoa (våke, være våken) pitkään?

Bruk ordbok og oversett følgende liste.

Her har du mange fine ord du kan bruke i din presentasjon

aikaisin myöhään ulkona sisällä yksin yhdessä

KULTTUURITEHTÄVÄ KULTUROPPGAVE

Vi skal gjøre oss kjent med en finsk dessert, og vi skal øve på å bruke uttrykk for mengder og mål.

FINSKE PANNEKAKER

Finske pannekaker er litt annerledes enn norske pannekaker.

Norske pannekaker stekes helst i stekepanne slik at man får store pannekaker.

Finske pannekaker stekes tradisjonelt i et eget pannekakejern som gir små-små lapper.

I Finland har småpannekaker mange forskjellige navn, avhengig av hvor i Finland man er: *lätty, lettu, plätti, räiskäle, ohukainen...*

Oversett følgende ord til finsk.

Husk hva som skjer med hovedordet når vi snakker om mengde.

5 dl hvetemel *viisi desilitraa vehnä jauhoa*

1 dl sukker

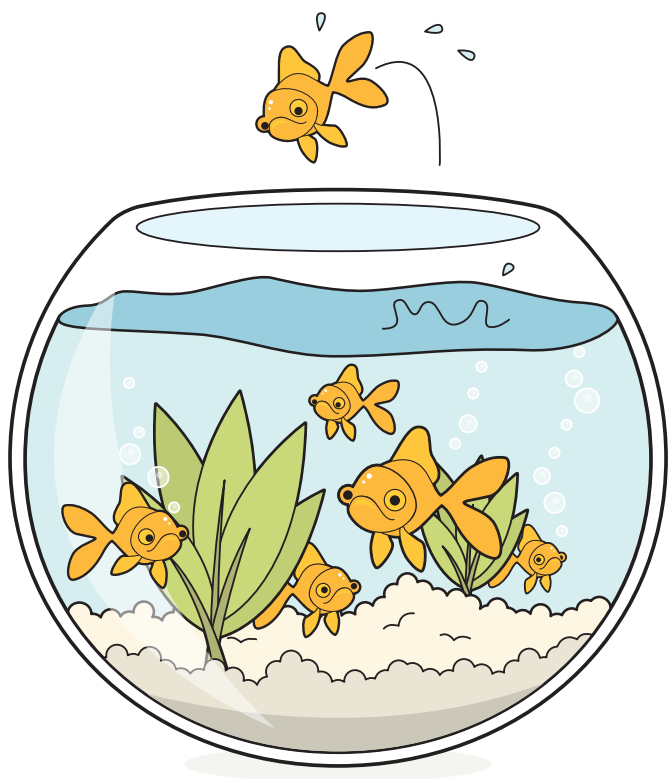
1 ts salt

8 dl melk

1 dl olje

3 egg

GLOSEPRØVE

takana
bak

alla
under

edessä
foran

vieressä
ved siden av

kaupunki
by

kotikylä
hjembygd

kotikaupunki
hjembygd

kylä
bygd

KAPPALE 4

UUDET SANAT NYE ORD

DETTE SKAL VI LÆRE

- Hva en preposisjon er
- Å uttrykke beliggenhet med enkle preposisjoner
- Å lage beskrivelser av klasserommet
- Å lage beskrivelser av hjemplassen

KIELIOPPIA GRAMMATIKK

En preposisjon er et lite ord som uttrykker beliggenhet.

På norsk bruker vi masse preposisjoner. Ord som *under*, *over*, *bak*, *foran*, *i* og *på* er vanlige norske preposisjoner. På finsk bruker man noen ganger endelser, som for eksempel *-SSA/-SSÄ* eller *-LLA/-LLÄ* for å uttrykke beliggenhet.

Noen ganger bruker man også på finsk egne beliggenhetsord.

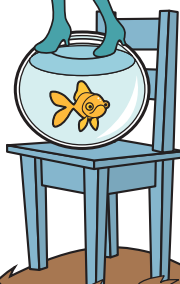
MUISTATKO HUSKER DU

Hvordan oversettes endelsene *-SSA/-SSÄ* og *-LLA/-LLÄ* til norsk?

LUKUTEHTÄVÄ HØYTTLESINGSOPPGAVE

Karhu asuu metsässä.
 Äiti laulaa kuorossa.
 Auto on tiellä.
 Pöydällä on kirja ja kynttilä.
 Kaapissa on hiiri.
 Äiti on keittiössä.
 Reppu on tuolilla.
 Saara on musiikkikoululla.
 Isä on kaupassa.

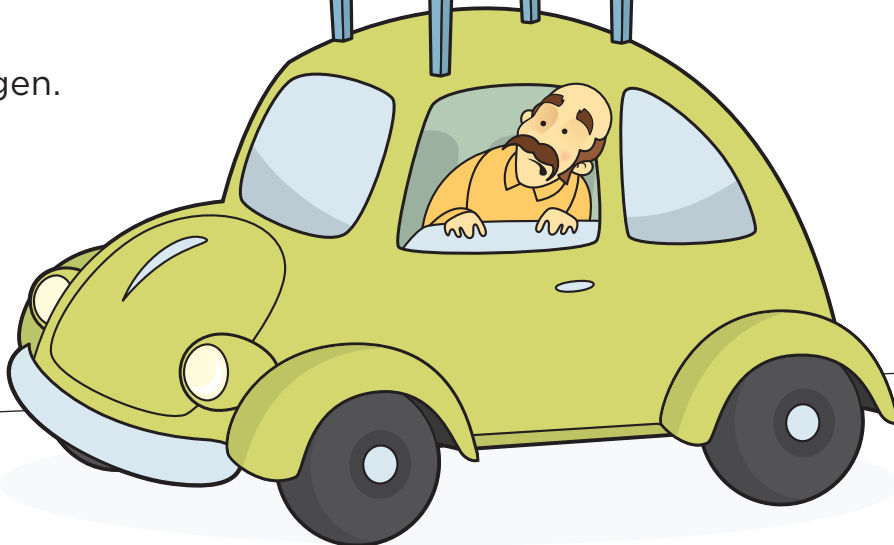
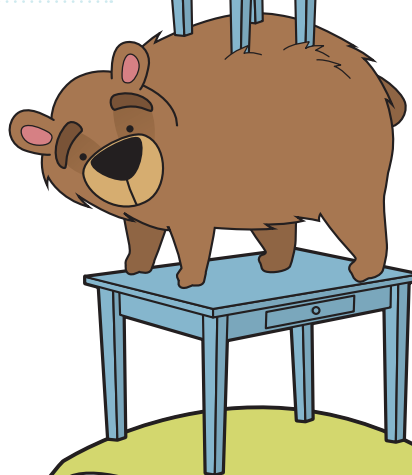
PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Det finske ordet for bord er *pöytä*.
 Les igjennom høytlesingsteksten.
 Hva kan du fortelle om stadieveksling i dette ordet?

KÄÄNNÖS OVERSETTELSE

Pappa sitter i bilen.
 Læreren danser i klasserommet.
 Mamma er i Kilpisjärvi.
 Poteten er på hylla.
 Boka er i skapet.
 Hundene springer i skogen.
 Jentene er i butikken.
 Presten er i kirka.
 Mamma sitter i
 kjøkkenet.
 (i, ikke på).

A OM FINSKES POSISJONER

En viktig forskjell mellom beliggenhetsord på norsk og på finsk, er at på norsk kommer beliggenhetsordet før ordet det beskriver. På finsk kommer beliggenhetsordet oftest etter ordet det skal beskrive. Når beliggenhetsordene kommer før ordet det beskriver, så kaller vi dem for preposisjoner. Når de kommer etter, så heter det postposisjoner. *Pre* betyr før, *post* betyr etter.

UNDER

Papiret er under boka.
Hunden er under stolen.

BAK

Treet er bak badstuen.
Hundene leker bak huset.

FORAN

Hun står foran bussen.
Læreren danser foran skolen.

VED SIDEN AV

Pekka står ved siden av Antti.
Antti står ved siden av meg.

ALLA

Paperi on kirjan alla.
Koira on tuolin alla.

TAKANA

Puu on saunan takana.
Koirat leikkivät talon takana.

EDESSÄ

Hän seisoo bussin edessä.
Opettaja tanssii koulun edessä.

VIERESSÄ

Pekka seisoo Antin vieressä.
Antti seisoo minun vieressä.

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

Ser du noe spesielt med ordene som står foran de finske beliggenhetsordene?

SÄÄNTÖ REGEL

Ordene før postposisjoner skal bøyes i genitiv (eieform), altså de skal bøyes med -N.

LUKUTEHTÄVÄ HØYTLESINGSOPPGAVE

Kaupungissa on kirkko.
Kirkon takana on kauppa.
Kaupan takana on kirjasto.
Kirjaston edessä on kioski.
Kioskin vieressä on pankki.
Pankin vieressä on puu.
Puun alla on penkki.
Puun edessä on koulu.
Koulun vieressä on apteekki.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

- Käännä norjaksi. Oversett leseteksten til norsk.
- Piirrä kartta työvihkoon. Lag et kart av leseteksten.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Skriv opp alle genitivsformene fra høytlesingsteksten. Hva er grunnformen til disse ordene? Lag en liste.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ SKRIVEOPPGAVE

Se deg rundt omkring i klasserommet. Lag en beskrivelse av hva du ser i rommet ved å bruke ordene *alla*, *edessä*, *vieressä* og *takana* og ord som *ikkuna*, *tuoli*, *taulu*, *seinä* og *ovi*. Merk deg at *ovi* er et e-ord. Sjekk ordenes betydning i ordboka først.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ SKRIVEOPPGAVE

Lag en beskrivelse av hvordan dere sitter i klasserommet. Husk å bøye navnene til klassekameratene med en -N. Bruk ordene *edessä*, *vieressä* og *takana*.

Eksempel:

Saara istuu Janin takana. Mari istuu Saaran edessä.
Liisa istuu Saaran vieressä. Liisan takana istuu Sari.

RYHMÄTYÖ GRUPPEARBEID

Tegn et kart over hjemplassen din. Før opp viktige bygg og møteplasser på kartet. Tegn gater og sykkelstier. Illustrer gjerne kartet med elementer fra nærliggende natur. Bruk fantasien og tenk stort! Lag en stor plakat. Fortell om bildet til slutt.

VIKTIGE ORD DERE KAN BRUKE

kirkko	apteekki	puisto
koulu	pankki	metsä
kirjasto	urheiluhalli	meri
uimahalli	huoltoasema	ranta
posti	tie	tunturi
kauppa	pyörätie	

GLOSEPRØVE

luokka
klasse

pöytä
bord

huone
rom

kaappi
skap

laatikko
eske

huoneessa
! rommet

KAPPALE 5

UDET SANAT NYE ORD

DETTE SKAL VI LÆRE

- å kombinere postposisjoner og genitiv, også i ord med stadieveksling
- å lage detaljerte beskrivelser av rom
- lage en undervisningsplakat om beliggenhet

KIELIOPPIA GRAMMATIKK

Når vi skal bruke beliggenhetsord på finsk, så er det masse vi skal passe på. Ordet før beliggenhetsordet skal stå i genitiv, altså med en slutt-N. Når vi legger til en slik N-endelse, så må vi huske på å endre konsonantkjernen.

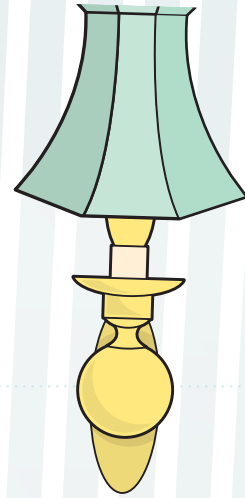
Vi repeterer først endringene i konsonantkjernen:

pp	lappu	lapun
tt	hattu	hatun
kk	mustikka	mustikan
nk	aurinko	auringon
nt	ranta	rannan

NYTT TILFELLE

t	katu	kadun
---	------	-------

A REGEL

- Når en endelse består av to konsonanter og en vokal (f.eks -SSA) så må vi endre konsonantkjernen
- Når en endelse består av bare én konsonant, (f.eks -N) så må vi endre konsonantkjernen.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Skriv de manglende formene i arbeidsboka.

	-SSA	-N	
<i>Kaappi</i>	<u>kaapissa</u>	<u>kaapin</u>	<i>edessä, takana, alla</i>
<i>Takka</i>	<u> </u>	<u> </u>	<i>edessä, takana, alla</i>
<i>Laatikko</i>	<u> </u>	<u> </u>	<i>edessä, takana, alla</i>
<i>Matto</i>	<u> </u>	<u> </u>	<i>edessä, takana, alla</i>
<i>Pöytä</i>	<u> </u>	<u> </u>	<i>edessä, takana, alla</i>

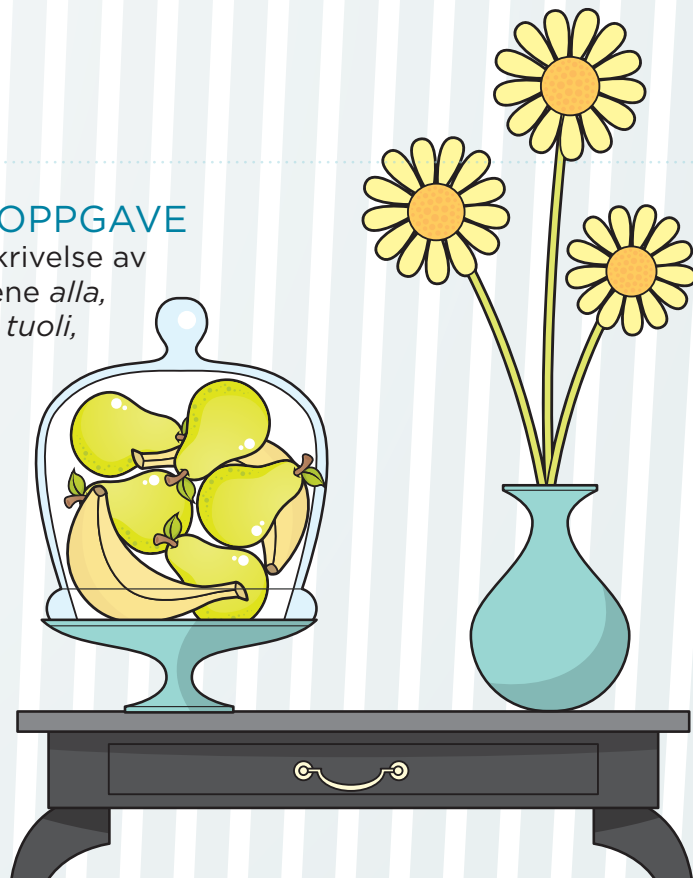
KÄÄNNÖS OVERSETTELSE

Hvordan sier man altså på finsk:

- Foran esken?
- Bak skapet?
- I peisen?
- Under bordet?

KIRJOITUSTEHTÄVÄ SKRIVEOPPGAVE

Tenk deg en stor fin stue. Lag en beskrivelse av hva du ser i rommet ved å bruke ordene *alla*, *edessä* og *takana* og ord som *ikkuna*, *tuoli*, *taulu*, *seinä*, *ovi*, *pöytä*, *kaappi*, *takka*, *matto*, *laatikko*. Merk deg at *tuoli* og *kaappi* er i-ord, men *ovi* er et e-ord.

LUKUTEHTÄVÄ HØYTTLESINGSOPPGAVE

Minun luokkahuone on iso. Luokkahuoneessa on kolme ikkunaa, yksi ovi ja 14 työpöytää. Vihreät verhot ovat ikkunan edessä. Lattia on sininen. Minun työpöydällä on kolme kirjaa ja neljä kynää. Opettajan työpöydällä on yksi tietokone (datamaskin) ja yksi omena.

Saaran työpöytä on minun työpöydän vieressä. Opettajan pöytä on ikkunan vieressä. Opettajan pöydän takana on taulu.

Taulu on kyllä ruma. Taulun vieressä on kaappi. Kaappi on auki.

Prøv å oversette teksten til norsk.

SUULLINEN TEHTÄVÄ MUNTЛИG OPPGAVE

Lag en beskrivelse av klasserommet.
Hva ser du? Hvor er gjenstandene?
Hvilke farger har dere i klasserommet.
Bruk gjerne høytlesingsteksten som utgangspunkt.

Oversett følgende ord og prøv å finne plass til dem i presentasjonen.

paperi
kynä
värikynä
lukukirja
työkirja
penaali
vihko
kumi

KÄÄNNÖS OVERSETTELSE

I byen er (en) kirke.
 Bak kirken er (en) butikk.
 Bak butikken er biblioteket.
 Foran biblioteket er (en) kiosk.
 Ved siden av kiosken er (en) bank.
 Ved siden av banken er (et) tre.
 Under treet er (en) benk.
 Et marsvin sitter på benken.
 Foran treet er skolen.
 Apoteket er ved siden av skolen.

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

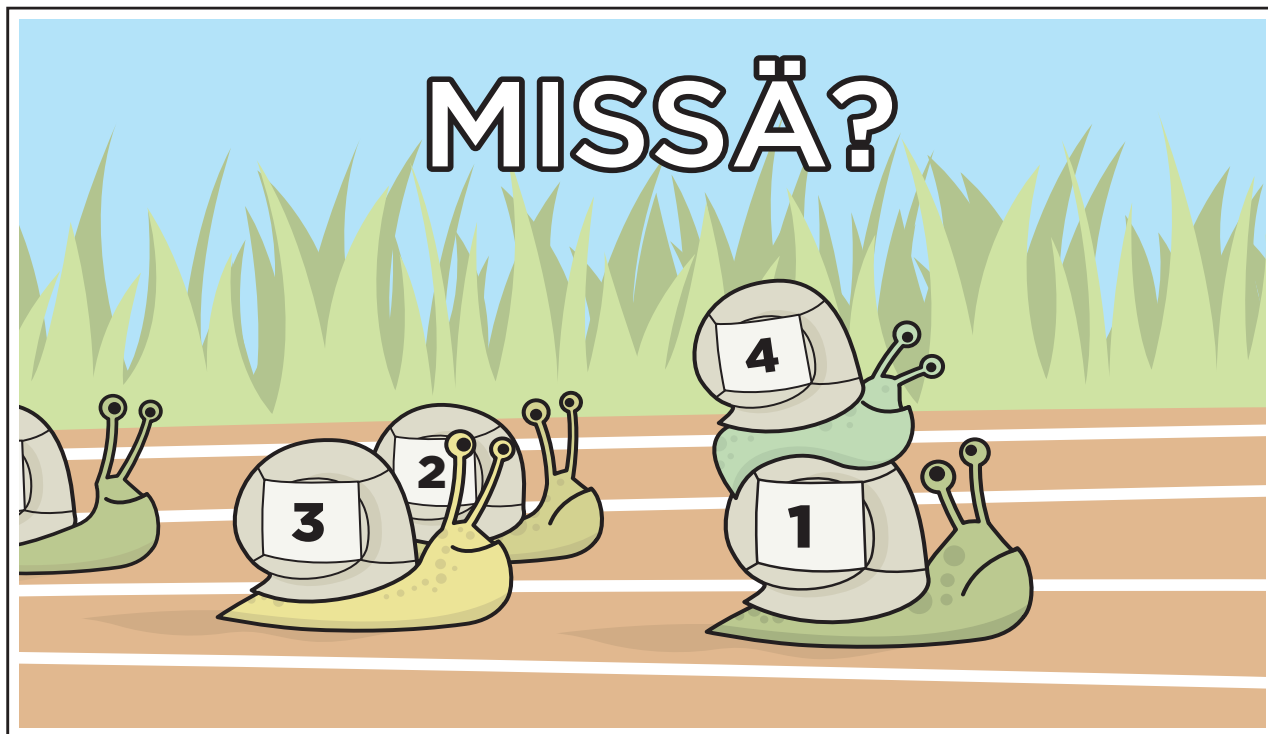
Hvorfor står de norske ordene *en* og *et* i parentes?

RYHMÄTYÖ GRUPPEOPPGAVE

Lag en undervisningsplakat der dere illustrerer de viktige beliggenhetsordene *takana*, *edessä*, *vieressä* og *alla*.

Skriv opp ordet MISSÄ? som overskrift.
 Lag en stor plakat som kan henges opp i klasserommet.

GLOSEPRØVE

KAPPALE 6

UDET SANAT NYE ORD

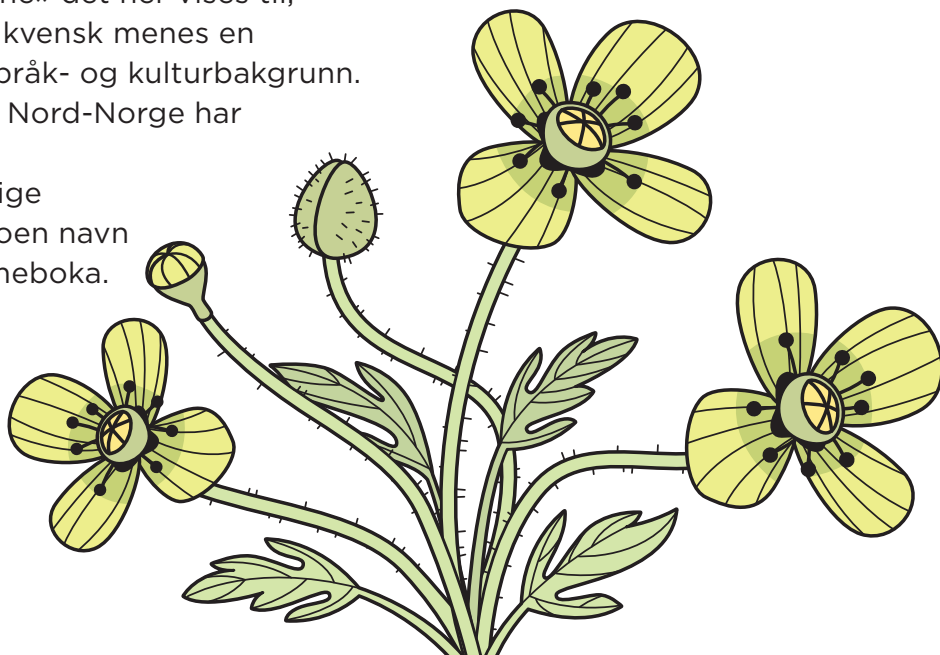
DETTE SKAL VI LÆRE

- hva som menes med begrepet kvensk
- hva som menes med trestammersmøte
- om kvenske stedsnavn
- å fortelle kort om kvenske stedsnavn sett i lys av begrepet trestammersmøte

TAUSTAA BAKGRUNN

Nord-Norge har historisk sett vært et møte- og bosted for flere språk og kulturer. Om Nord-Norge brukes ofte betegnelsen *trestammersmøte*, altså møteplassen for tre stammer. De tre «stammene» det her vises til, er norsk, samisk og kvensk. Med kvensk menes en folkegruppe i Norge med finsk språk- og kulturbakgrunn. Svært mange steder og plasser i Nord-Norge har stedsnavn på tre språk. Mange av de historiske trespråklige navnene brukes fortsatt, mens noen navn dessverre holder på å gå i glemmeboka.

NOEN KVENSKE STEDSNAV N I NORD-TROMS

NORSK	KVENSK
Tromsø	Tromssa
Balsfjord	Paatsivuono
Kåfjord	Kaivuono
Birtavarre	Pirttivaara
Mann dalen	Olmavankka
Olderdalen	Talosvankka
Lyngen	Yykeä
Furuf l a t e n	Vuosvankka
Lyngseidet	Yykeänmuotka
Nordreisa	Raisi
Storfjord	Isovuono
Hatteng	Hattu
Helligskogen	Pyhäouta
Oteren	Saukkonen
Kvænangen	Naavuono

POHJOIS-TROMSSA
NORD-TROMSFINMARKKU
FINNMARK

NOEN KVENSKE STEDSNAV N I FINNMARK

NORSK	KVENSK
Vadsø	Vesisaari
Vardø	Vuoreija
Varanger	Varenki
Skallelv	Kallijoki
Bugøynes	Pykeija
Kirkenes	Kirkkoniemi
Vestre-Jakobselv	Annijoki
Neiden	Näätä mö
Tana	Taana
Lakselv	Lemmijoki
Børselv	Pyssyjoki
Alta	Alattio
Magerøy	Makreija
Porsanger	Porsanki

NORGE

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Læreren gir deg en kartkopi som du kan lime inn i arbeidsboka. (s.41.)
Velg deg ti kvenske stedsnavn du mener kan være viktige for nettopp deg.
Bruk et vanlig kart til hjelp og plott de stedsnavnene du har valgt inn i det tomme kartet.

MUISTATKO HUSKER DU

Grunnform Stedsnavn	Hvilken endelse? 'i' eller 'på'	Vokal-harmoni? -a eller -ä,	Stadie-veksling? Vær obs på p, t, pp, tt, kk, nk og nt.	Endring i slutten av ordet?	Endelig form
Yykeänperä	-ssa/ -ssä	-ssä	✗	✗	Yykeänperässä
Tromssa	-ssa/-ssä	-ssa	✗	✗	Tromssassa
Eurooppa	-ssa/-ssä	-ssa	✓ pp → p	✗	Euroopassa
Kilpisjärvi	-lla/-llä	-llä	✗	✓ i → e	Kilpisjärvellä
Seinäjoki	-lla/ -llä	-lla (pga joki)	✓ k forsvinner	✓ i → e	Seinäjoella

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Du skal nå prøve å bøye de ti stedsnavnene du valgte til kartoppgaven.
Lag en liste og forsøk å bøye stedsnavnene med *i* eller *på*.
Lag eksempelsetninger der de bøyde stedsnavnene blir brukt.

LUKUTEHTÄVÄ HØYTLESINGSOPPGAVE

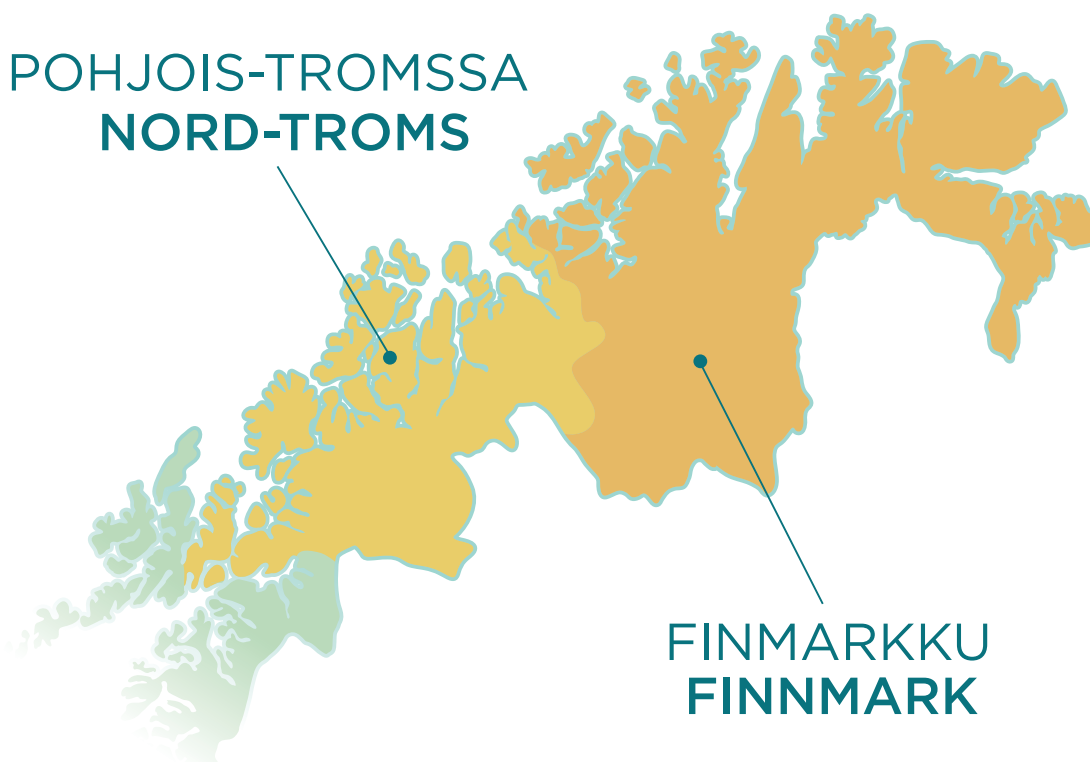
Minä asun pienessä kylässä Pohjois-Norjassa. Kylällä on kolme nimeä*.
Kylän nimi on monikielinen. Kylän norjankielinen nimi on Oteren,
saamenkielinen nimi on Čávkkus ja kveeninkielinen nimi on Saukkonen.
Aika hassu juttu, että sana *saukko* on norjaksi *oter*.
Asuukohan minun kylässä saukko? Minä en* tiedä.

Minun kylässä on lääkäriasema, kauppa ja pankki.
Kylässä on myös päiväkot. Kylässä ei* ole koulua.
Koulu on naapurikylässä. Minun kylässä asuu noin 250 asukasta.

PIENI PÄHKINÄ LITEN NØTT

I teksten er det lagt inn tre stjerner.
Både *en* og *ei* betyr ikke. Se litt på setningen med *en*.
Klarer du å gjette hvorfor det står en -N nettopp i denne setningen?

Smak også på setningen med ordet *nimeä*.
Diskuter i klassen: Hvorfor står det en -Ä i slutten av ordet?
Hva er grunnformen, og hvorfor har sluttvokal endret seg?

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Bruk en ordbok og oversett teksten til norsk.
Skriv ned de ukjente ordene i arbeidsboka i en egen ordliste.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ SKRIVEOPPGAVE

Lag en presentasjon av hjemplassen din. Ta gjerne utgangspunkt i høytlesingsoppgaven. Du skal kunne fortelle om både det samiske og det kvenske stedsnavnet fra din hjemkommune/hjemplass. På wikipedia finner du en god oversikt med søkeordet *samiske geografiske navn*.

RYHMÄTYÖ GRUPPEOPPGAVE

Diskuter følgende spørsmål i gruppa:

- Hvorfor finnes det så mange steder i Nord-Norge som har flerspråklige parallellnavn?
- Hva forteller det om et sted at det finnes flerspråklige navn?
- Hvorfor er det viktig å bruke flerspråklige navn i dag, eller er det nok med bare det norske?
- Hva synes dere om flerspråklige skilt?
- Vet dere om steder der man skilter på flere språk?

Diskuter også:

- Hvordan kan dere synliggjøre flerspråklighet på deres skole eller i deres kommune?

GLOSEPRØVE

Jos
minä olisin..
Om jeg var...

Mutta olen
lapsi heikko..
...svakt barn..
Men jeg er et

Anna
kukkasen elää..
...blomsten leve..
La den lille

KAPPALE 7

UDET SANAT NYE ORD

DETTE SKAL VI LÆRE

- hva som menes med begrepene kvener og kvensk språk
- bli kjent med en kvensk forfatter, Alf Nilsen-Børsskog
- lese et kvensk dikt og kunne si noe om det kvenske språket
- bli kjent med noen kvenrelaterte filmer og fortelle om vår egen mening om disse

TAUSTAA HISTORISK BAKGRUNN

Begrepet *kvener* viser altså til en folkegruppe bosatt i Norge med finsk språk- og kulturbakgrunn.

Kvenene kom fra Nord-Finland eller fra Tornedalen, og bosatte seg i Nord-Norge. De aller fleste kvenene kom til Nord-Norge på 1700-tallet og 1800-tallet. Noen kom enda tidligere.

Kvenene som bosatte seg i Nord-Norge hadde med seg sitt språk og sin kultur. Badstuen, eller *saunaen*, er for eksempel noe som kvenene tok med seg til Nord-Norge. I Nord-Norge startet kvenene ofte med jordbruk, i tillegg til at de tilpasset seg livet på kysten med for eksempel fiske.

Kvenene var såpass mange at de kunne fortsette å snakke språket sitt når de bosatte seg i Nord-Norge. Dette var det ikke alle som likte. På 1800-tallet forsøkte man å få kvenene til å snakke norsk. Etter den tid har det stadig blitt færre som snakker kvensk i Norge.

Fortsatt på 1950-tallet var det levende, kvenske språkmiljøer spredt over hele Nord-Norge.

?! KESKUSTELE DISKUTER

Les bakgrunnsteksten nøye. Diskuter i klassen og forsøk å formulere gode svar og definisjoner til følgende spørsmål.

- Hva menes med kvener?
- Hva menes med kvensk kultur?
- Hva menes kvensk språk?
- Hvem er kvener i dag?

⌘ KULTTUURITEHTÄVÄ KULTUROPPGAVE

Alf Nilsen Børsskog var en kvensk forfatter fra Porsanger i Finnmark. Alf Nilsen Børsskog skrev de første romanene på kvensk. Han rakk å skrive tre store romaner og flere diktsamlinger før han døde. Det var ingen før Børsskog som hadde skrevet romaner på kvensk. Det fantes ingen lærebøker eller ordbøker han kunne bruke. Han måtte altså skape skriftspråket mens hans skrev. Han tok selvsagt utgangspunkt i talespråket sitt. Kvensk var morsmålet til Børsskog.

✎ TEHTÄVÄ OPPGAVE

Gå på internett og søk opp informasjon om [Alf Nilsen Børsskog](#). Når og hvor ble han født, hvor vokste han opp, når døde han og hva het bøkene hans.

RUNO DIKT

KVENSK

Mettän puu

Jos mie olisin mettän puu
petäjä paksu voimakas
lujin juurin sidottuna
pohjaan pörhäänantamattomhaan

Mutta olen lapsi heikko
ruuhonhento ihminen
jonka ensi tuulen henki
kesäinenki kaadastais

Salli elläät kukkaisen!

FINSK

Metsän puu

Jos minä olisin metsän puu
petäjä paksu voimakas
lujin juurin sidottuna
pohjaan peräänantamattomaan

Mutta olen lapsi heikko
ruuhonhento ihminen
jonka ensimmäinen tuulen henki
kesäinenkin, kaataisi

Anna elää kukkasen!

Dette diktet heter *Mettän puu* av Alf Nilsen Børsskog (*Muistoin maila 2008*). Diktet er her noe forkortet og gitt med en finsk parallelltekst. Selv om finsk og kvensk er to forskjellige språk, er det fullt mulig å forstå kvensk når man kan finsk, og omvendt. Les diktet høyt flere ganger. Du får oversettelseshjelp fra læreren. Strek under ordene du forstår.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ SKRIVEOPPGAVE

Lag en enkel tekst/dikt der du bruker frasene som kommer på gloseprøva. Ta gjerne utgangspunkt i diktet *Mettän puu*.

KÄÄNNÖS OVERSETTELSE

Kvenene bor i Nord-Norge.
Kvenene bor i Nord-Troms og i Finnmark.
Kvenene snakker kvensk og norsk. *
Vadsø i Finnmark er en kvenbygd.
Kvenmuseet er i Varanger.

* *Puhu/a* er et verb som krever objekt, på samme måte som for eksempel *kuunnella*, *syödä* og *soittaa*. Du må altså huske å legge til en bokstav til det som «blir snakket».

FILMI FILM

Vi skal gjøre oss kjent med en kvenrelatert film.

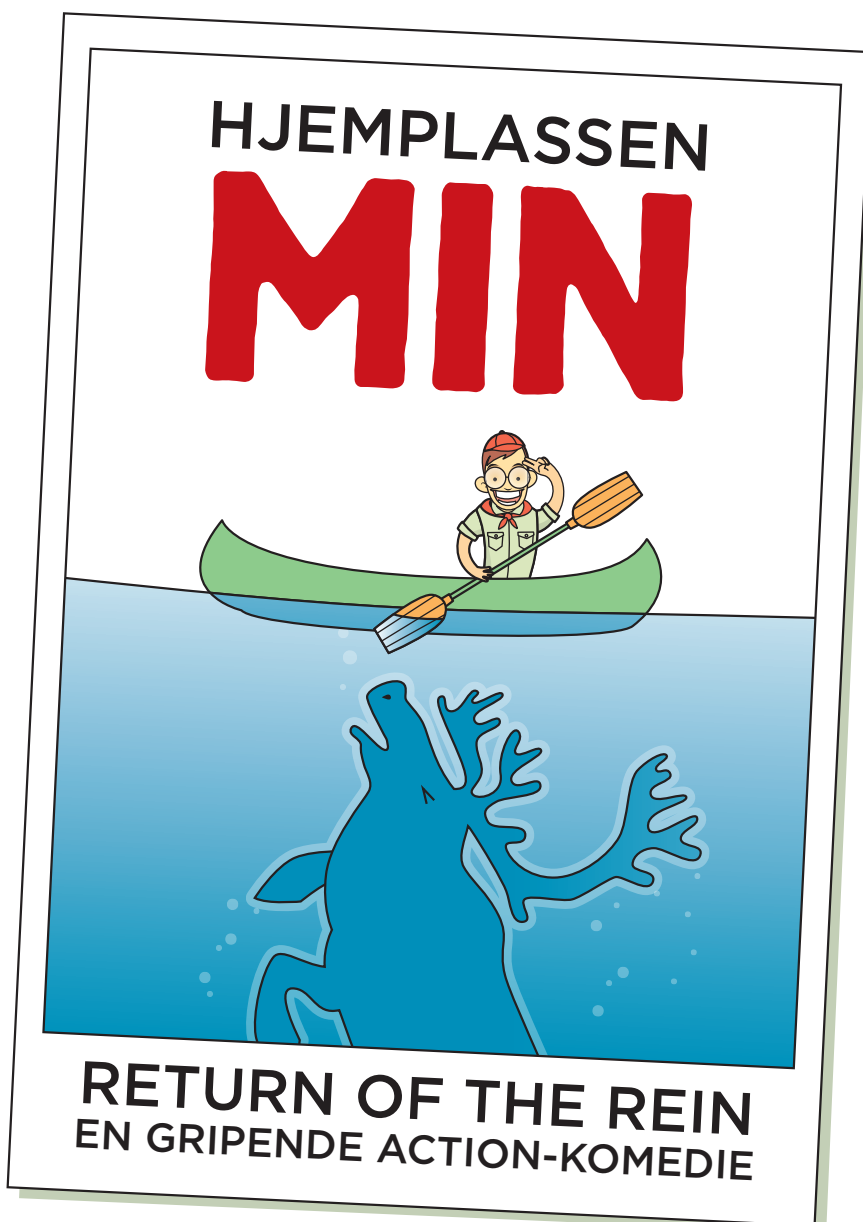
PYSSYJOKI

Denne filmen er en elevproduksjon fra Børselv. Filmene finnes på youtube og du finner den med søkeordet *Pyssyjoki*. Elevene bak denne filmsnutten presenterer sin kvenske bygd og sin kvenske bakgrunn på en stolt måte.

Hva synes dere om filmen og om budskapet?

Det er mange måter å lage en hjemlasspresentasjon på. Her er det bare fantasien som setter grenser. Man kan lage bildemontasje, video, digital presentasjon med musikk, bilder og videosnutter, man kan lage teaterforestilling, radiospill, nettside eller avisartikler, veggaviser eller foredrag.

Kanskje dere kan lage en hjemlasspresentasjon som gruppearbeid?

KAPPALE 8

UDET SANAT NYE ORD

DETTE SKAL VI LÆRE

- å klippe setninger fra en tekst og omskrive uten å endre grammatikken
- om forskjeller og likheter mellom et finsk og et norsk skoleår
- forskjellige oversettelsesstrategier
- å bli mer bevisste om bruksområdene til en ordbok

hiihtoloma
vinterferie

pääsiäisloma
påskeferie

syntymäpäivä
bursdag

kouluvuosi
skoleår

loma
ferie

KUUKAUDET MÅNEDSNAV N

januar	tammikuu
februar	helmikuu
mars	maaliskuu
april	huhtikuu
mai	toukokuu
juni	kesäkuu
juli	heinäkuu
august	elokuu
september	syyskuu
oktober	lokakuu
november	marraskuu
desember	joulukuu

Vi skal jobbe mer med månedsnavnene senere.

Men fra månedslista kan du finne din egen bursdagsmåned, og den skal du lære deg.

LUKUTEHTÄVÄ HØYTLESINGSOPPGAVE

Heta on suomalainen tyttö. Tänään Hetalla on syntymäpäivä. Heta täyttää 11 vuotta, ja koko luokka laulaa syntymäpäivälaulun. Syntymäpäivälaulu menee näin:

Paljon onnea vaan
 Paljon onnea vaan
 Paljon onnea HETA
 Paljon onnea vaan

Hetan syntymäpäiväkuukausi on kesäkuu. Hetalla on syntymäpäivä kesäkuussa. Milloin sinulla on syntymäpäivä?

KIELIOPPIA GRAMMATIKK

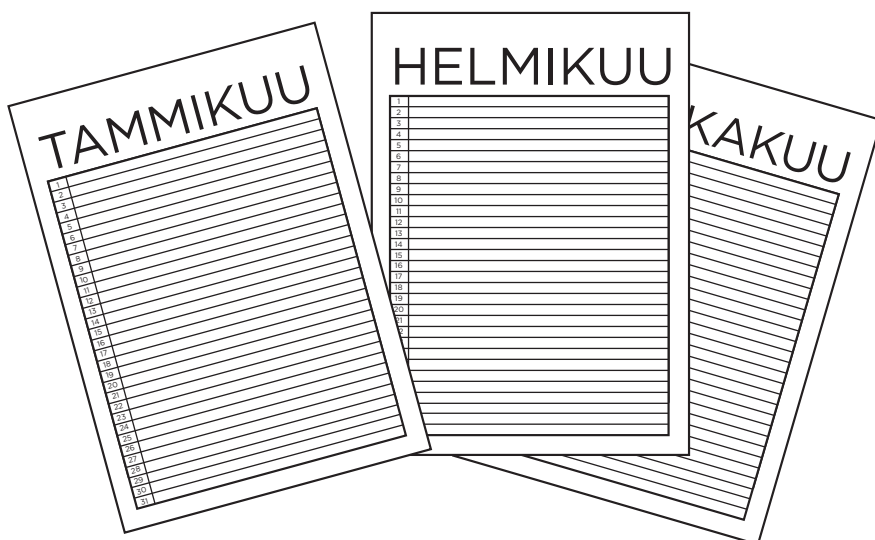
Finn den setningen i teksten hvor måneden er bøyd med -SSA. På samme måte kan du bøye alle måneder. Hvordan ville du sagt på finsk at «jeg har bursdag i desember».

Dette er en lur strategi. Bruk setninger du får *gratis* i en lesetekst, bruk grammatikken i setningseksemplene og lag helt nye setninger.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Lag en finskspråklig bursdagskalender. For å lage en bursdagskalender, må du tegne inn datoer og måneder for et helt år. I en bursdagskalender setter man ikke inn ukedager, for disse endrer seg fra år til år. Fyll inn med bursdagene med mennesker som er viktige for deg. Bruk kalenderen flittig og send tospråklige bursdagshilsner til dine venner i løpet av året.

KULTTUURITEHTÄVÄ KULTUROPPGAVE

SUOMALAINEN KOULUVUOSI

Suomessa kouluvuodessa on 190 koulupäivää. Tavallinen kouluviikko on 5 koulupäivää ja 2 vapaapäivää. Kouluvuodessa on erilaisia lomia: on kesäloma, syysloma, joululoma, hiihtoloma ja pääsiäisloma.

Suomessa kesäloma on pitkä. Kesäloma alkaa toukokuussa ja loppuu elokuussa. Kesäloma kestää noin 10 viikkoa. Suomessa esimerkiksi pääsiäisloma on lyhyt. Pääsiäisloma on vain 2 päivää.

- Koulu loppuu toukokuussa ja kesäloma alkaa.
- Kesäloma loppuu elokuussa ja uusi kouluvuosi alkaa.
- Syysloma on lokakuussa.
- Joululoma on joulukuussa.
- Hiihtoloma on helmikuussa tai maaliskuussa.
- Pääsiäisloma on maaliskuussa tai huhtikuussa.
- Ja sitten tulee taas toukokuu ja kesäloma alkaa.

TEHTÄVÄ OPPGAVE

Les teksten flere ganger og prøv å oversette til norsk.

Skriv deretter en helt identisk tekst, men med faktaopplysninger om norsk skole.

Bytt ut månedsnavnene slik at de passer med et norsk skoleår.

Bruk grammatikkinformasjonen du allerede får i teksten.

MUISTATKO HUSKER DU

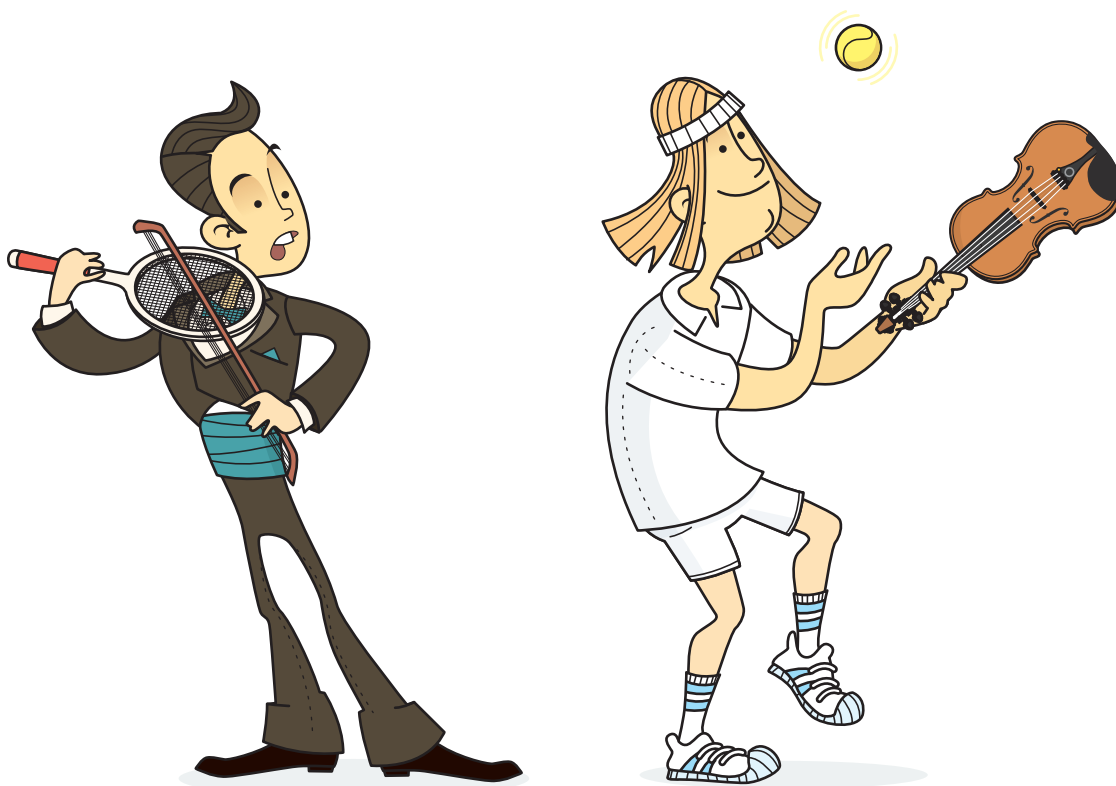
PELIANSÄ SPILLEFELLA

Vi har lært at man kan spille seg i felle når man oversetter mellom norsk og finsk.

På norsk spiller man instrument og spiller lagsport.

På finsk har man eget ord for instrumentspille, nemlig *soittaa* og et eget ord for idrettspille, nemlig *pelata*.

Når vi oversetter, så må vi alltid se på hele tekstsammenhengen, og ikke bare arbeide oss frem ord for ord.

Det er helt vanlig at ett ord i det ene språket, har flere betydninger på et annet språk.

SPILLE

Jeg spiller fotball.

PELATA

Minä pelaan jalkapalloa.

SPILLE

Jeg spiller gitar.

SOITTA

Minä soitan kitaraa.

RINGE

Jeg ringer deg.

SOITTA

Minä soitan sinulle.

RINGE

Skoleklokka ringer.

SOIDA

Koulunkello soi.

A TÄRKEÄÄ VIKTIG

Litt om bruken av ordbok. Det er ikke lett å oversette setninger fra ett språk til et annet, og det er masse man må passe på. Her er to ting dere må være bevisste på:

For det første må man kunne bruke en ordbok, og vite hva slags former en ordbok gir.

I setningen *Kåre spiller fotball*, kan man ikke slå opp *spiller* i ordboka.

Da finner man ordet *pelaaja*, som faktisk betyr «en spiller».

Hvilken form av verbet er det man finner i en ordbok?

I setningen *Kåre kjøpte klokker på markedet*, kan man ikke slå opp ordet *klokker*.

Da finner man ordet *suntio*, som faktisk betyr en person som jobber i kirken, og blant annet sørger for at kirkeklokkene ringer. Hvilken form av substantivet er det man finner i en ordbok?

For det andre må man være bevisst på meningsforskjeller mellom språk.

Spillefella er et godt eksempel på dette. Sjekk verbene fra *spillefella* i en ordbok, og diskuter i klassen. Er det informasjon i ordboka som faktisk hjelper oss ut av denne fella? Finner dere flere eksempler til *spillefella* i ordboka?

GLOSEPRØVE

GRAMMATIKK

A KLIPPE- OG LIMESPRÅK

Det finske språket skiller seg fra det norske språket på mange måter. En av de viktigste forskjellene er at finsk bruker mye endelser for å uttrykke betydninger. Vi kan si at finsk er et klippe-og-lime språk: vi kan klippe bort én endelse og lime inn en annen endelse når vi vil endre betydningen i en setning.

PRONOMEN

Personlige pronomener på finsk.

Personlige pronomener på finsk har en egen bøyningsstamme som vi må lære oss. Det er til denne stammen vi legger til forskjellige endelser.

	GRUNNFORM	BØYNINGSTAMME	+IIA
jeg	minä	minu-	minulla
du	sinä	sinu-	sinulla
han/hun	hän	häne-	hänellä
vi	me	mei-	meillä
dere	te	tei-	teillä
de	he	hei-	heillä

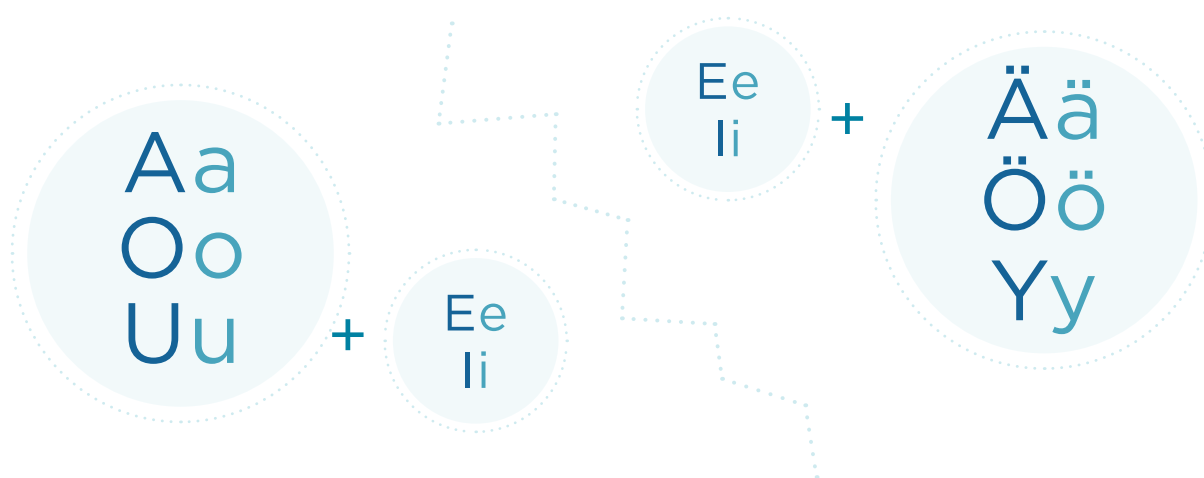
A VOKALHARMONI

Når vi legger til endelser til hovedordet på finsk, så har vi ofte to endelser vi skal velge mellom. Betydningen 'i' uttrykkes på finsk med endelsen -SSA eller -SSÄ. Hvilken av disse vi skal velge, avhenger av hva slags lyder eller bokstaver som allerede finnes i ordet.

Et ord med *ä*, *ö* eller *y*, vil ha endelsen -SSÄ.

Et ord med *a*, *o* eller *u*, vil ha endelsen -SSA.

Nettopp denne sammenhengen mellom lydforholdet i hovedord i endelse, kalles i finsk grammatikk for *vokalharmoni*.

Vokalene *e* og *i* er venner med alle.

STADIEVEKSLING

Vi har lært at bokstavene *p*, *t*, og *k* er spesielle på finsk. Vi har lært at disse endrer seg når man legger til en endelse som består av 1) én konsonant, 2) kombinasjonen konsonant + konsonant + vokal. For substantiv gjelder dette endelser som -*t*, -*n*, -*ssa* og -*lla*. For verb gjelder dette endelser som -*n*, -*t*, -*mme* og -*tte*.

pp : p	lappu : lapun	hyppi/ä : hypimme
tt : t	katto : katon	laitta/a : laitamme
kk : k	mustikka : mustikan	nukku/a : nukumme
nk : ng	aurinko : auringon	penko/a : pengomme
nt : nn	Islanti : Islannin	lentä/ä : lennämme
t : d	äiti : äidin	sito/a: sidomme
(k : _)	sika : sian	luke/a : luemme

SUBSTANTIV SOM SLUTTER PÅ -I

Når vi bøyer substantiv, så legger vi kort og greit til disse små endelsene til ordet som skal bøyes.

kissa + ssa = kissassa

puu + ssa = puussa

Men det finske språket har en ganske stor gruppe substantiv som slutter på -i, *kivi, kieli, suomi, ruotsi, tähti, tuoli, appelsiini, banaani, äiti*, bare for å nevne noen vanlige. Noen av disse ordene bøyes uten noe hokuspokus, noen av ordene får en -e- i stedet for -i-.

i-ord som bevarer sin -i-	i-ord hvor- i- blir endret til -e-
appelsiini - appelsiinin	kivi - kiven
banaani - banaanin	kieli - kielen
ruotsi - ruotsin	suomi - suomen
tuoli- tuolin	järvi - järven

Vi kan ikke vite om et ord skal ha -i eller -e i bøyning. Heldigvis er dette markert i ordbøkene, og man finner informasjon om bøyningen der. Og så må man bare pugge ordene underveis.

Eksempler på viktige ord som bøyes med -e:

Kivi, järvi, joki, niemi, tähti, mäki, kieli

A STEDSNAVN OG -SSA ELLER -LLA

Både på norsk og på finsk må vi må veksle mellom *i* og *på* når vi skal snakke om stedsnavn. Vi skriver i Oslo, i Bergen, i USA, i Finland. Men for noen stedsnavn skriver vi på Hitra, på Arnøya, på Grønland, på Madagaskar.

-SSA/-SSÄ betyr i

-LLA/-LLÄ betyr på

Forenklet kan vi si at stedsnavn på finsk oftest krever -SSA/ -SSÄ, men stedsnavn med ordene-järvi, -joki eller -niemi i seg, skal ha endelsen -LLA/-LLÄ.

Grunnform Stedsnavn	Hvilken endelse? 'i' eller 'på'	Vokal-harmoni? -a eller -ä,	Stadie-veksling? Vær obs på p, t, pp, tt, kk, nk og nt.	Endring i slutten av ordet?	Endelig form
Yykeänperä	-ssa/ -ssä	-ssä	✗	✗	Yykeänperässä
Tromssa	-ssa/-ssä	-ssa	✗	✗	Tromssassa
Eurooppa	-ssa/-ssä	-ssa	✓ pp → p	✗	Euroopassa
Kilpisjärvi	-lla/-llä	-llä	✗	✓ i → e	Kilpisjärvellä
Seinäjäki	-lla/ -llä	-lla (pga joki)	✓ k forsvinner	✓ i → e	Seinäjoella

A BELIGGENHET

En preposisjon er et lite ord som uttrykker beliggenhet. En preposisjon kommer foran ordet den definerer beliggenheten til: Ballen ligger UNDER bordet.

Dersom posisjonsordet kommer etter ordet det definerer beliggenheten til, så heter det POSTposisjon. Det er vanlig med POSTposisjoner på finsk: Pallo on pöydän ALLA

Vanlige finske beliggenhetsord, eller postposisjoner, er ALLA 'under', TAKANA 'bak', EDESSÄ 'foran' og VIERESSÄ 'ved siden av'. Disse skal altså stå etter ordet de definerer.

De ordene som står foran en postposisjon skal bøyes i genitiv. De skal altså ha en ekstra slutt-n.

Tuoli + alla = tuolin alla
Koulu + edessä = koulun edessä
Pöytä + vieressä = pöydän vieressä
Kaappi + takana = kaapin takana

Husk altså at det å legge til en slik -n, endrer konsonantkjernen.

A VERB

Alle setninger inneholder verb. Et verb er et gjøreord. På finsk skal verbene bøyes etter personen som utfører setningen. Slik gjøres det ikke på norsk. Verbet synger er lik på norsk, uansett om det er jeg eller du som synger. På finsk har verbet forskjellige endelser etter hvem som utfører setningen.

Vi må alltid først definere personen som er

- hovedpersonen i setningen, før vi kan bøye verb på finsk.

Grunnformen, eller ordbokformen til verb, heter infinitiv. På norsk har man i tillegg til grunnformen også et infinitivsmerke, å. På finsk har man bare grunnform, uten infinitivsmerke.

For at det skal være lettere å bøye verbene på finsk, har vi lagt til en | i infinitivformen i dette heftet. Det til høyre for streken skal tas bort når vi begynner å bøye verbet.

Dette står i ordboka	Dette står i heftet	Ta bort etter	Skriv i jeg-person
istua	istu a	istu-	istun
tanssia	tanssi a	tanssi-	tanssin
syödä	syö dä	syö-	syön
juoda	juo da	juo-	juon
opiskella	opiskel la	opiskel - + e	opiskelen
olla	ol la	ol - + e	olen

EN PREPOSISJON er et lite ord som uttrykker beliggenhet.

Dersom posisjonsordet kommer ETTER ordet det definerer beliggenheten til, så heter det POSTposisjon.

Et VERB er et GJØREORD

A VERBENDELSENE

Alle de grammatiske personene har sin egen endelse i verbbøying. Vi har lært formene for jeg-form, du-form, han/hun-form og flertallsform.

		istu a		syö dä	opiskel la
minä	-n	istun	nukun	syön	opiskelen
sinä	-t	istut	nukut	syöt	opiskelet
hän	- lang vokal	istuu	nukkuu	syö	opiskelee
kissa	- lang vokal	istuu	nukkuu	syö	opiskelee
me	-mme	istumme	nukumme	syömme	opiskelemme
te	-tte	istutte	nukutte	syötte	opiskelette
he	-vAt	istuvat	nukkuvat	syövät	opiskelevat
kissat	-vAt	istuvat	nukkuvat	syövät	opiskelevat

HUSKELISTE FOR VERB

- Finn eller definer personen som utfører handlingen i setningen
- Husk å bruke riktig personendelse
- Lim til endelsen til infinitiven, men bruk det som står til venstre for streken |
- Sjekk konsonantkjernen (*pp, tt, kk, nk, nt t* eller *k*)
- Husk stadieveksling i minä-, sinä-, me- og te-form.
- Husk at endelsen -vAt kan være både -vat og -vät.
- Dersom infinitivendelsen er -LA/-LÄ, må du legge til en ekstra -e før du begynner med personbøying

OBJEKT =
hva + verbal
+ subjekt

A OBJEKT

Med objekt menes en gjenstand/ting som verbet peker mot. Subjektet er den som utfører handlingen, objektet er det som blir utført. For å finne objektet i en setning spør du HVA/HVEM + verbal + subjekt.

Typiske verb som krever objekt er *å spise* (NOE), *å drikke* (NOE), *å spille* (NOE) og *å lytte til* (NOE). Vi har lært at disse ordene som beskriver NOE, bøyes med en ekstra -A eller -Ä.

minä +	syödä	+ leipä =	minä syön leipää
minä +	juoda	+ maito =	minä juon maitoa
minä +	soittaa	+ tuuba =	minä soitan tuubaa
minä +	kuunnella	+ musiikki =	minä kuuntelen musiikkia

Et
ADJEKTIV er et
BESKRIVENDE
ORD

A ADJEKTIV

Et adjektiv er et beskrivende ord. Et adjektiv beskriver et substantiv. Det å bruke adjektiver flittig, gjør språket mer levende og artig. De første adjektivene vi lærte oss på finsk, var fargene.

Setningen *Per er en skoleflink, snill og stille gutt* inneholder mye mer informasjon enn setningen *Per er en gutt*. Når vi skal uttrykke oss på finsk, så forteller bruken av adjektiv oss mye om språkkompetansen vår. Den letteste måten å få frem betydningsforskjeller når vi lager beskrivelser, er ved å bruke adjektiv. Bruk adjektiv flittig når dere skriver og snakker.

Katten er **fin**.

Kissa on **hieno**.

Katten er **söt**.

Kissa on **söpö**.

Katten er **hårete**.

Kissa on **karvainen**.

Katten er **myk**.

Kissa on **pehmeä**.

Du er **herlig**.

Sinä olet **ihana**.

Min lærer er en **gammel** dame

Minun opettaja on **vanha** nainen.

A Å HA

Å *ha* er et vanlig verb på norsk. Det er det ikke på finsk. Vi bruker en såkalt *ha-konstruksjon*. Denne er veldig viktig å lære seg, for den trenger vi ofte. Vi skal lime til -LLA/-LLÄ til den som har noe og deretter bruke verbformen *on*.

Når vi skal oversette setninger som har *ha*-verbet på norsk, må vi stille oss spørsmålene:

- 1) *Hvem* eller *hva* er det som *har* noe i setningen
- 2) Har *hvem* eller *hva* en *pp*, *tt*, *kk*, *nk* eller *nt* i seg?
Hvis ja, så må disse doble bokstavene forkortes.
- 3) Skal man bruke -LLA eller -LLÄ til dette ordet?
- 4) Legg til ordet *on* etter den eller det som eier noe.

turska	Turskalla on parta.	Torsken har skjegg.
kissa	Kissalla on pallo.	Katten har en ball.
isä	Isällä on uusi auto.	Pappa har en ny bil.
Pekka	Pekalla on ystävä.	Pekka har en venn.
västäräkki	Västäräräkillä on pitkä pyrstö.	Linerla har en lang stjert.

Legg dessuten merke til at dersom eieren i setningen er ett av ordene *minä*, *sinä* eller *hän*, så må vi endre litt.

minä	minu-	minu- + lla	minulla	minulla on
sinä	sinu-	sinu- + lla	sinulla	sinulla on
hän	häne-	häne- + llä	hänellä	hänellä on

Det er altså stor forskjell på *minä olen koira* og *minulla on koira*.

A GENITIV

For å uttrykke at man eier noe på norsk, så legger man til endelsen -S til den som eier noe. *Pappa har en bil. Det er pappas bil. Det var jentas mamma som kom på besøk. Dette er Pelles sykkel.* Akkurat på samme måte uttrykker vi eieform på finsk også, men vi må bytte ut S-bokstaven med N-bokstav.
Husk at det å legge til endelsen -n gjør at konsonantkjernen får stadieveksling.

- isä:** Se on isän auto.
Pelle: Tämä on Pellen pyörä.
tyttö: Siiri on tytön äiti.
peippo: Minä olen peipon ystävä

Legg dessuten merke til at dersom vi skal legge til -N til ordene *minä, sinä* eller *hän*, så må vi endre litt.

minä	minu-	minu- + n	minun	min/mitt/mine
sinä	sinu-	sinu- + n	sinun	din/ditt/dine
hän	häne-	häne- + n	hänen	hans/hennes

A FLERTALL

Når vi skal lage flertallsord på finsk, så limer vi inn endelsen -T til det ordet vi skal gjøre om fra entall til flertall. Endelsen endrer konsonantkjernen på samme måten som for eksempel genitivsendelsen.

Merk altså at vi oversetter finsk flertalls-t med -ene-form på norsk.
 Husk at en slik flertallsform også skal ha verb i flertall. Verbformen vi bruker til ord i flertall, er verbformen med endelsen -VAT/-VÄT

Entall

Lumiukko seisoo metsässä.
 Västäräkki laulaa keväällä.
 Tyttö tanssii koulussa.
 Karhu nukkuu talvella.
 Kissa syö kalaa.

Flertall

Lumiukot seisovat metsässä.
 Västäräkit laulavat keväällä.
 Tytöt tanssivat koulussa.
 Karhut nukkuvat talvella.
 Kissat syövät kalaa.

A UKEDAGER

Når man skal uttrykke at noe skjer på en bestemt dag, så legger man til endelsen -NA til ukedagene

maanantai	maanantaina	‘på mandag’
tiistai	tiistaina	‘på tirsdag’
keskiviikko	keskiviikkona	‘på ondag’
torstai	torstaina	‘på torsdag’
perjantai	perjantaina	‘på fredag’
lauantai	lauantaina	‘på lørdag’
sunnuntai	sunnuntaina	‘på søndag’

A KLOKKESLETT

I hovedsak uttrykkes tid på samme måte på norsk og finsk. Vi bruker uttrykk som puoli ‘halv’, yli ‘over’ og vaille ‘på’. Vi kan uttrykke tid i hele fem minutter eller vi kan spesifisere tiden i eksakte minutter.

På norsk så deler vi en time inn i fire soner:

- 1) 5, 10 eller 15 minutter over hel
- 2) 10 eller 5 minutter på halv
- 3) 5 eller 10 minutter over halv
- 4) 15, 10 eller 5 minutter på hel

Det vanligste på finsk, er å dele inn en time i to soner:

- 1) 5, 10, 15, 20 eller 25 minutter over hel
- 2) 25, 20, 15, 10 eller 5 minutter på hel.

Tallordene før *yli*, må ikke bøyes. Tallordene før *vaille*, må bøyes.

I første omgang er det nok at dere vet at de er forskjellige.

viisi	viisi yli	viittä vaille
kymmenen	kymmenen yli	kymmentä vaille
vartti	vartin yli NB!	varttia vaille
kaksikymmentä	kaksikymmentä yli	kahtakymmentä vaille
kaksikymmentäviisi	kaksikymmentäviisi yli	kahtakymmentäviittä vaille

A MENGDE

Vi har lært å legge til en bokstav, når vi teller gjenstander på finsk. Det heter altså *yksi omena, men kaksi omenaa*. Alle tallord som ikke er 1, krever en slik ekstrabokstav. Som oftest er dette en -A eller en-Ä

Ulkona on viisi poroa.

Tallissa on 37 autoa.

Minulla on kolme päärynää.

Koulussa on 12 opettajaa, mutta vain yksi rehtori.

Når vi beskriver mengde med et spesifikt mengdesord, som for eksempel kilo, gram, liter, desiliter, så krever ordene etter også en slik ekstra bokstav.

1 kilo jauhelihaa

1 litra soppaa

1 desilitra mehua

1 gramma suolaa

Dersom du kombinerer tall og mengdesord, så skal mengdesordene også bøyes med en ekstra bokstav. Dette er noe vi ofte glemmer.

1 kilo jauhelihaa

2 kiloa jauhelihaa

2,5 litraa mehua

7,3 litraa vettä

GRAMMATIKK

SANALISTA ORDLISTE

A	aalto	bølge	- minä harrastan	- jeg driver med...
	aamu	morgen	hauska	morsom
	aamulla	om morgenen	he	de
	aamupala	frokost	hedelmä	frukt
	aamuyö	overgang	heinäkuu	juli
		mellom natt og dag	helmikuu	februar
	adventti	advent	heti	straks
	aina	alltid	hevonen	hest
	akka	kjerring	hiekkatie	sandvei
	aktiivinen	aktiv	hiihtoloma	vinterferie
	albiinokani	albinokanin	hiihtää, minä hiihdän	stå på ski, jeg står på ski
	alla	under	hilla	molte
	alue	område	himmeli	en spesiell takpynt
	appelsiini	appelsin	hotelli	- laget av halmstrå
	apteekki	apotek	huhtikuu	hotell
	asua, minä asun	å bo, jeg bor	huilu	april
	asukas	innbygger	huoltoasema	fløyte
	auki	åpen	huomenna	bensinstasjon
	aukioloajat	åpningstider	huone	I morgen
	aurinko	sol	huonokuntoinen	rom
	avokaado	avokado		en/noe som er i dårlig
			hyppiä, minä hypin	- form/forfatning
B	banaani	banan	hyväkuntoinen	å hoppe, jeg hopper
	basso	bass		en/noe som er i god
	bussi	buss		- form/forfatning
			hän	han/hun
D	desilitra	desiliter		
E	edessä	foran	ihan	nokså
	ehkä	kanskje	ihana	herlig
	elefantti	elefant	ihmetellä,	å undre
	elokuu	august	- minä ihmettelen	- jeg undrer
	eläin	dyr	ihminen	menneske
	eläinten	dyrenes	illalla	om kvelden
	elämä	liv, livet	ilta	kveld
	elää, minä elän	å leve, jeg lever	instrumentaali	instrumental
	enkeli	engel	internetti	internett
	etelä	sør	Islanti	Island
	Eurooppa	Europa	islanti	islandsk (språk)
			islantilainen	islender, islandsk
F	Finmarkku	Finnmark	iso	stor
			isoisä	bestefar
G	gramma	gram	isoäiti	bestemor
	greippi	grapefrukt	istua, minä istun	å sitte, jeg sitter
			itä	øst
H	haluta, minä haluan	ville, jeg vil (ønsker)		
	hamsteri	hamster	J jano	tørst (substantiv)
	hampurilainen	hamburger	jalka	fot
	harakka	skjære (fugl)	jalkapallo	fotball
	harmaa	grå	jauheliha	kjøttdeig
	harrastaa,	å drive med på fritida	joka	som
			joki	elv

SANALISTA ORDLISTE

joten	altså
joulu	jul
jouluenkeli	juleengel
joulukakku	julekake
joulukinkku	juleskinke
joulukoriste	julepynt
joulukuu	desember
joulukuusi	juletre
joululintu	julefugl
joululoma	juleferie
jouluperinne	juletradisjon
joulupukki	julenisse
jouluruoka	julemat
joulutorttu	julekakestjerne
joulutähti	julestjerne
juoda, minä juon	å drikke, jeg drikker
juosta, minä juoksen	å løpe, jeg løper
juusto	ost
jälkiruoka	dessert
jälkiruokalista	dessertmeny
jännittävä	spennende
järvi	innsjø
järvikala	ferskvannsfisk

K kaappi	skap
kahvi	kaffe
kakku	kake
kana	høne
kani	kanin
karhu	bjørn
katkarapu	reke
katsoa, minä katson	å se, jeg ser
kaunis	vakker
kauppa	butikk
kauppareissu	handletur
kaupunki	by
kello	klokka
keltainen	gul
kertoja	forteller
keskiviikko	onsdag
kesä	sommer
kesäkuu	juni
kesäloma	sommerferie
kevät	vår
keväällä	om våren
kieli	språk
kiipeillä, minä kiipeilen	å klatre, jeg klatrer
kiireinen	hektisk
kiivi	kiwi
kilo	kilo
kilogramma	kilogram
kilpikonna	skilpadde

-kin	også
kinkku	skinke
kioski	kiosk
kirja	bok
kirjailija	forfatter
kirjasto	bibliotek
kirkko	kirke
kissa	katt
kissankello	blåkklokke
kitara	gitar
kiva	trivelig
kivi	stein
klarineti	klarinet
koira	hund
koivu	bjørk
koominen	komisk
kotikaupunki	hjemby
kotikylä	hjembygd
kotona	hjemme
koulu	skole
kouluvuosi	skoleår
kukka	blomst
kukko	hane
kultakala	gullfisk
kumi	viskelær
kuoro	kor
kurkku	agurk
kuukausi	måned
kuulua	å tilhøre
kuuluvat Pohjolaan	de tilhører til Norden
kuunnella,	å lytte,
- minä kuuntelen	- jeg lytter
kveeni	kven, kvensk
kveeninkielinen	kvenskpråklig
kylmä	kald
kylä	bygd
kynttilä	stearinslys
kynä	blyant
käsi	hånd
kävellä,	å spasere,
- minä kävelen	- jeg spaserer
käyttää, minä käytän	å bruke, jeg bruker
köyhä	fattig

L laatikko	eske
lammas	sau
lauantai	lørdag
laulaa, minä laulan	å synge, jeg synger
lauluryhmä	sanggruppe
lehmä	ku
leikkiä, minä leikin	å leke, jeg leker

SANALISTA ORDLISTE

lemmikki
 lempikirjailija
 lenkkeillä,
 - minä lenkkeilen
 lentää, minä lennän
 lettu
 lihava
 liikkua,
 - minä liikun
 likainen
 lila
 limsa
 lintu
 litra
 lohi
 lokakuu
 loma
 luistella, minä luistelen
 lukea, minä luen
 lukukirja
 lumessa
 lumi
 lumipallo
 lumisota
 lumiukko
 lunta
 luokka
 luumu
 lyhyt
 länsi
 lättö
 lääkäri

kjæledyr
 yndlingsforfatter
 å jogge/trimme,
 - jeg jogger/trimmer
 å fly, jeg flyr
 liten pannekake
 tykk
 å bevege seg,
 - jeg beveger meg
 skitten
 lilla
 brus
 fugl
 liter
 laks
 oktober
 ferie
 å skøyte, jeg skøyter
 å lese, jeg leser
 lesebok
 i snøen
 snø
 snøball
 snøballkrig
 snømann
 snø (i mengder)
 klasse
 plomme/ sviske
 lav (kort)
 vest
 liten pannekake
 lege

M maa
 maaliskuu
 maanantai
 maantieteellinen
 maito
 mansikka
 marja
 marraskuu
 marssia,
 - minä marssin
 marsu
 mato
 maustepussi
 me
 mehu
 meloni
 mennä, minä menen
 merenpohja

bakke, land
 mars
 mandag
 geografisk
 melk
 jordbær
 bær
 november
 å marsjere,
 - jeg marsjerer
 marsvin
 makk, mark
 krydderpose
 vi
 saft
 melon
 å dra, jeg drar
 havbunn

meressä
 meri
 metsä
 metsässä
 metsätähti
 mies
 milloin
 minun mielestäni
 minun
 minuutti
 minä
 missä
 muistuttaa,
 - minä muistutan
 muna
 musiikki
 musta
 mustikka
 mutta
 myyjä
 myyrä
 mäki
 mänty

i havet
 hav
 skog
 i skogen
 skogsstjerne
 mann
 når
 jeg synes at
 min, mitt, mine
 minutt
 jeg
 hvor
 å påminne,
 - jeg påminner
 egg
 musikk
 svart
 blåbær
 men
 selger
 muldvarp
 bakke
 furu

N nainen
 navetta
 nenä
 niemi (: niemessä)
 nimi (:nimessä)
 no
 nokka
 Norja
 norja
 norjalainen
 nukkua, minä nukun
 nuori
 nuoriso
 nälkä
 nätti

kvinne
 fjøs
 nese
 nes
 navn
 nå, nåvel, så, vel
 nebb
 Norge
 norsk (språk)
 norsk, nordmann
 å sove, jeg sover
 ung
 ungdom
 sult
 pen, søt

O ohukainen
 olla lenkillä
 olla, minä olen
 omena
 on kuin
 on kuollut
 onnellinen
 opiskella,
 - minä opiskelen
 oppia, minä opin
 oranssi

liten pannekake
 å være på trimtur
 å være, jeg er
 eple
 er som
 er død
 lykkelig
 å studere,
 - jeg studerer
 å lære, jeg lærer
 oransje

SANALISTA ORDLISTE

orkesteri
ostaa, minä ostan
ostoslista

orkester
å kjøpe, jeg kjøper
handleliste

P paikannimi
paikka
paistaa
pakkanen
pakkasessa
paljon
paljonko
pallo
pankki
paperi
pappi
pasta
peippo
pelata, minä pelaan
pelottava
penaali
perinne
perjantai
pesä
pikku-
piparkakku
pitkä
pitkään
plätti
pohjoinen
Pohjoismaat/Pohjola
Pohjois-Tromssa
poni
poro
pormestari
posti
prinsessa
prinssi
puisto
punainen
punatulkku
puoli
puolisisko
puoliveli
puolukka
puu
puuhastella,
- minä puuhastelen
puutarha
pyjama
pyrstö
pyöriä, minä pyörin

stedsnavn
sted
skinner (om sola)
frost
i frosten/ i kulda
mye
hvor mye
ball
bank
papir
prest
pasta
bokfink
å spille, jeg spiller
skremmende
penal
tradisjon
fredag
reir
lille-
pepperkake
høy (lang)
lenge
liten pannekake
nord
Norden
Nord-Troms
ponni
reinsdyr
borgermester
post
prinsesse
prins
park
rød
dompap
halv
halvsøster
halvbror
tyttebær
tre
å sysle,
- jeg sysler
hage
pysjamas
stjert
å snurre, jeg snurrer

pyöräillä,
- minä pyöräilen
pyörätie
päivä
päivällä
pää
pääkaupunki
päärynä
pääsiäisloma
pöytä

å sykle,
- jeg sykler
sykkelsti
dag
om dagen
hode
hovedstad
pære
påskeferie
bord

R rakas
ranta
rautu
ritari
ruma
runo
runoilija
runokirja
ruoka
ruokalista
ruotsalainen
Ruotsi
ruotsi
ruskea
ryppyinen
räiskäle

elskede, elsket, kjære
strand
røye
ridder
stygg
dikt
dikter
diktsamling
mat
meny
svensk, svenske (person)
Sverige
svensk (språk)
brun
rynkete
liten pannekake

S saamelainen
saanko?
saksofoni
salaatti
sanakirja
se
sei
seisoa, minä seison
sekunti
setä
siipi
sika
silmä
sininen
sinne
sinun
sinä
sipuli
sisko
siskopuoli
Skandinaavia
Soita!
soittaa, minä soitan

same
får jeg?
saksofon
salat
ordbok
det
sei
å stå, jeg står
sekund
onkel
vinge
gris
øye
blå
dit
din, ditt, dine
du
løk
søster
halvsøster
Skandinavia
Ring!
å spille, jeg spiller

SANALISTA ORDLISTE

sunnuntai
suomalainen
Suomi
suomi
surullinen
syksy
syksyllä
syntymäpäivä
syyskuu
syysloma
syödä, minä syön
syödään
sänky

søndag
finsk, finnlender
Finland
finsk (språk)
trist
høst
om høsten
bursdag
september
høstferie
å spise, jeg spiser
man spiser
seng

T

taas
taivas
takana
takka
talli
talo
talvella
talvi
talvipakkanen
tammikuu
Tanska
tanska
tanskalainen

tanssia, minä tanssin
tasan
taskurapu
te
tee
tehdä, minä teen
tie
tiistai
tomaatti
torstai
tosi
toukokuu
trumpetti
tumma, tumman-
tunti
tunturi
tunturiin
tunturijärvi
tunturissa
turisti
turska
tylsä
tyttö

igjen
himmel
bak
peis
stall
hus
om vinteren
vinter
vinterkulde
januar
Danmark
dansk (språk)
dansk,
- danske (person)
å danse, jeg danser
akkurat (om klokka)
krabbe
dere
te
gjøre, jeg gjør
vei
tirsdag
tomat
torsdag
sant
mai
trompet
mørk, mørke-
time
fjell
til fjells
fjellvann
på fjellet
turist
torsk
kjedelig
jente

työkirja
tähti
tänään
tärkeä
täti

arbeidsbok
stjerne
i dag
viktig
tante

U

Udmurtia
uida, minä uin
uimahalli
ulkona
undulaatti
urheilu
urheiluhalli

Udmurtia
å svømme, jeg svømmer
svømmehall
ute
undulat
idrett
idrettshall

V

vaalea, vaalean-
vaille
valkoinen
vanha
vanhainkoti (: -kodissa)
vanhus
varis
vartti
vatsa
veli
velipuoli
Venäjä
vesi
vessa
vettä
vieressä
vihko
vihreä
viikko
viikonpäivä
viulu
voikukka
vokalisti
vuosi
värikynä
västäräkki

lys, lyse-
på, om klokke
hvit
gammel
aldershjem
eldre person
kråke
kvarter
mage
bror
halvbror
Russland
vann
do
vann
ved siden av
hefte
grønn
uke
ukedag
fiolin
løvetann
vokalist
år
fargeblyant
linerle

Y

yksinäinen
yli
ymmärtää,
- minä ymmärrän
ystävä
ystävällinen
Yykeänperä

ensom
over
å forstå,
- jeg forstår
venn
vennlig
Skibotn

Ä

ääni

stemme

